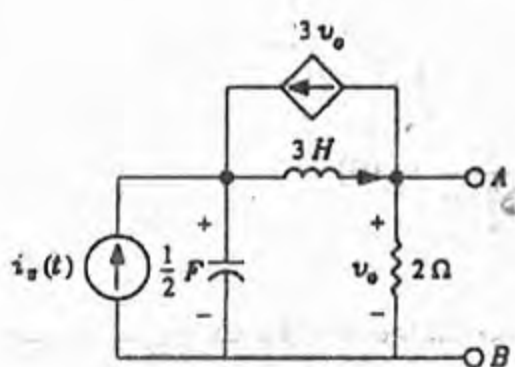


# تشریح مسایل نظریه اساسی مدارها و شبکه ها

# ۱۶

## قضایای شبکه

# قضایای شبکه‌ها

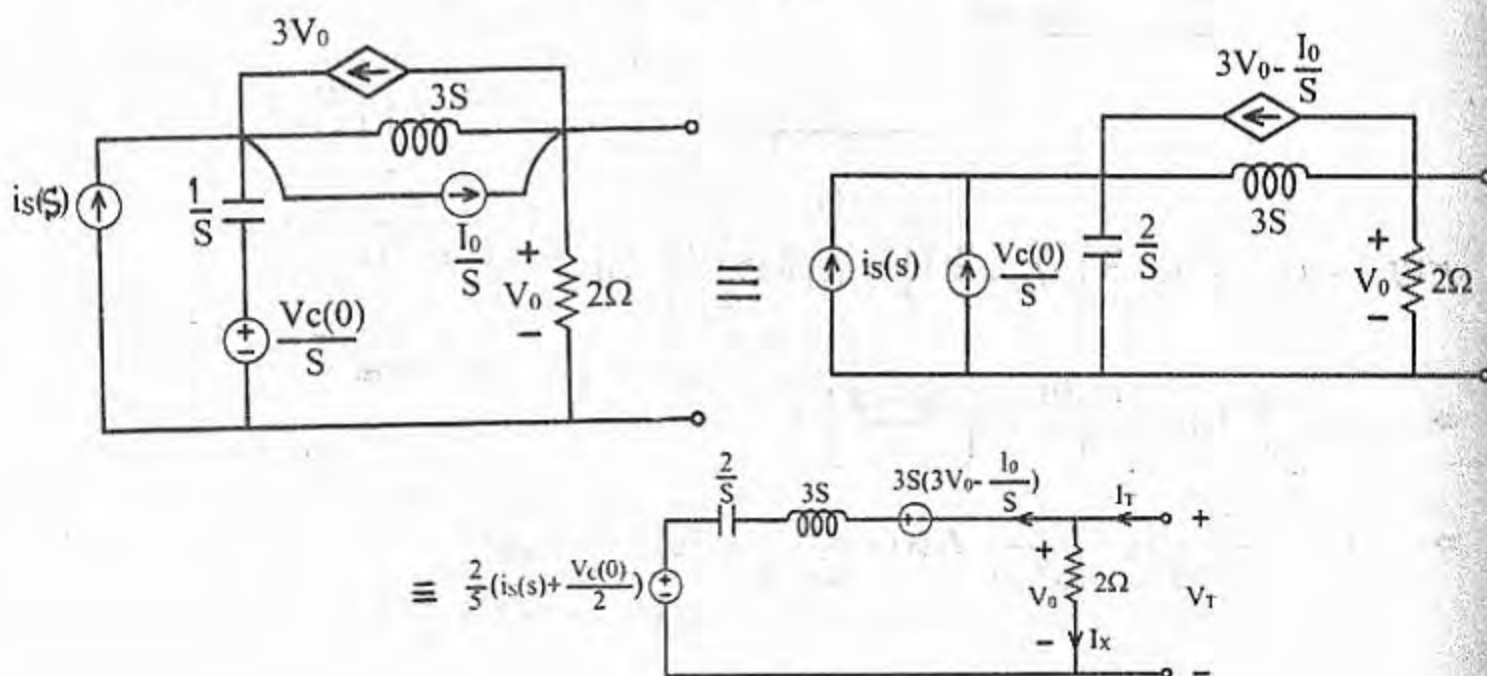


شکل (مسأله ۱-۱۶)

۱- مدار شکل (مسأله ۱-۱۶) خازن دارای ولتاژ اولیه  $V_C(0)$  و سلف دارای جریان اولیه  $I_0$  و ورودی منبع جریان  $i_s(t)$  است. مدار معادل تونن دیده شده در سرهای A و B را از طریق محاسبه جداگانه  $I_{sc}$ ،  $E_{oc}$  و  $Z_{eq}$  به دست آورده، ارتباط میان این سه کمیت را عملاً نشان دهید.

حل:

ابتدا با توجه به شرایط اولیه مدار را مطابق شکلهای زیر در سه مرحله تا حد ممکن ساده می‌کنیم.



با توجه به شکل مشخص است که  $V_o = V_T$  است لذا داریم:

$$KVL: V_T = 2I_x \Rightarrow I_x = \frac{V_T}{2} \quad (a)$$

$$KVL \quad V_T = -3s \left[ 3V_T - \frac{I_0}{s} \right] + \left( \frac{2}{3} + 3s \right) (I_T - I_x) + \frac{2}{s} \left[ I_s(s) + \frac{v_C(0)}{2} \right]$$

$$(a), (b) \Rightarrow V_T = -9sV_T + 3I_0 + \left( \frac{3s^2+2}{s} \right) I_T - \left( \frac{3s^2+2}{s} \right) \left( \frac{V_T}{2} \right) + \frac{2}{s} \left[ I_s(s) + \frac{v_C(0)}{2} \right]$$

$$\Rightarrow \left( 1 + 9s + \frac{3s^2+2}{2s} \right) V_T = 3I_0 + \frac{2}{s} \left[ I_s(s) + \frac{v_C(0)}{2} \right] + \left( \frac{3s^2+2}{s} \right) I_T$$

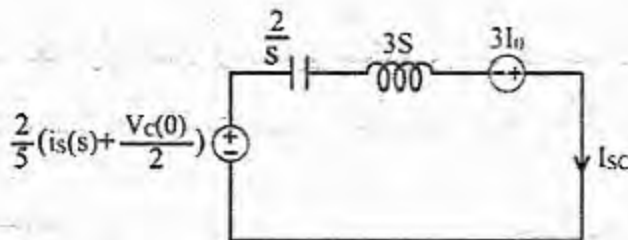
$$\Rightarrow V_T = \frac{6s^2+4}{21s^2+2s+2} I_T + \frac{4}{21s^2+2s+2} I_s(s) + \frac{6s}{21s^2+2s+2} I_0 + \frac{2}{21s^2+2s+2} v_C(0) \quad (d)$$

$$(d) \Rightarrow \begin{cases} Z_{th}(s) = \frac{6s^2+4}{21s^2+2s+2} \\ E_{oc}(s) = \frac{4}{21s^2+2s+2} I_s(s) + \frac{6s}{21s^2+2s+2} I_0 + \frac{2}{21s^2+2s+2} v_C(0) \end{cases}$$

$$(d) \Rightarrow I_{sc} = \frac{E_{oc}(s)}{Z_{th}(s)} = \frac{2}{3s^2+2} I_s(s) + \frac{3s}{3s^2+2} I_0 + \frac{1}{3s^2+2} v_C(0)$$

(e)

حال درستی رابطه بالا را با محاسبه مستقیم  $I_{sc}$  نشان می‌دهیم اگر دو سر A و B را اتصال کوتاه کنیم مقاومت 2 اهمی از مدار حذف می‌شود و  $V_o$  برابر صفر می‌گردد. بنابراین منبع جریان  $3V_o$  نیز مدار باز می‌شود و مدار بصورت زیر ساده می‌شود.



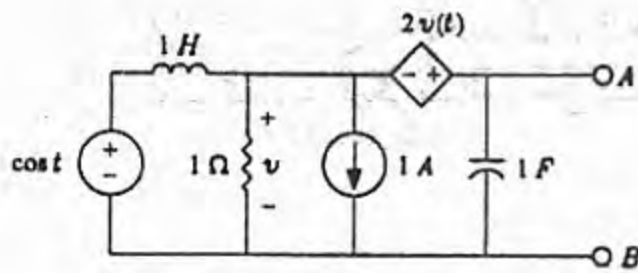
$$KVL: 3I_0 - \left| 3s + \frac{2}{s} \right| I_{sc} + \frac{2}{s} \left[ I_s(s) + \frac{v_C(0)}{2} \right] = 0$$

$$\Rightarrow 3I_0 + \frac{2}{s} I_s(s) + \frac{v_C(0)}{s} = \left( \frac{3s^2+2}{s} \right) I_{sc}$$

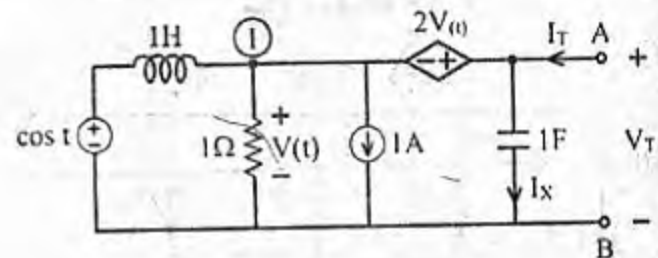
$$\Rightarrow I_{sc} = \frac{3s}{3s^2+2} I_0 + \frac{2}{3s^2+2} I_s(s) + \frac{1}{3s^2+2} v_C(0) \quad (f)$$

با توجه به روابط (e) و (f) ارتباط سه کمیت  $E_{oc}$ ،  $I_{sc}$  و  $Z_{th}$  بصورت  $I_{sc} = \frac{E_{oc}}{Z_{th}}$  می‌باشد.

۲- مدار معادل تونن دیده شده در سرهای A و B شکل (مسئله ۱۶-۲) تعیین کنید.  
حل:



شکل (مسئله ۱۶-۲)



اگر KCL را در گره (1) بنویسیم خواهیم داشت.

$$\left[ v(s) - \frac{s}{s^2+1} \right] \frac{1}{s} + v(s) + 1 = I_T - I_x \quad (a)$$

$$KVL: \quad v_T = \frac{I_x}{s} \Rightarrow I_x = s v_T \quad (b)$$

$$(a), (b) \Rightarrow \left[ \frac{1}{s} + 1 \right] V(s) + 1 - \frac{1}{s^2+1} = I_T - s V_T \Rightarrow \left[ \frac{s+1}{s} \right] V(s) + \frac{s^2}{s^2+1} = I_T - s V_T$$

$$\Rightarrow V(s) = \frac{s}{s+1} I_T - \frac{s^2}{s+1} V_T - \frac{s^3}{s^3+s^2+s+1} \quad (c)$$

$$(KVL): \quad v_T = 2v(t) + v(t) \Rightarrow V_T(s) = 3V(s) \quad (d)$$

$$(c), (d) \Rightarrow V_T(s) = \frac{3s}{s+1} I_T - \frac{3s^2}{s+1} V_T(s) - \frac{3s^3}{s^3+s^2+s+1}$$

$$\Rightarrow \left[ 1 + \frac{3s^2}{s+1} \right] V_T(s) = \frac{3s}{s+1} I_T - \frac{3s^3}{s^3+s^2+s+1}$$

$$\Rightarrow V_T(s) = \frac{3s}{3s^2+s+1} I_T - \frac{3s^3(s+1)}{(s^2+1)(s+1)(3s^2+s+1)}$$

$$\Rightarrow V_T(s) = \frac{3s}{3s^2+s+1} I_T - \frac{3s^3}{(s^2+1)(3s^2+s+1)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} Z_{th} = \frac{3s}{3s^2+s+1} \\ E_{oc} = \frac{-3s^3}{(s^2+1)(3s^2+s+1)} \end{cases}$$



۳-الف - مدار معادل تونن دیده شده را در سرهای A و B شکل (مسئله ۱۶-۳) تعیین کنید.

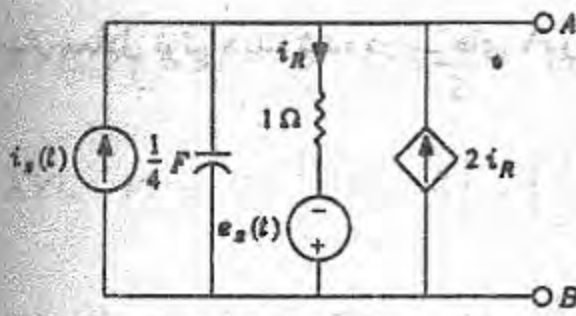
$$i_s(t) = 2 \cos 4t$$

$$e_s(t) = 3 \cos 4t$$

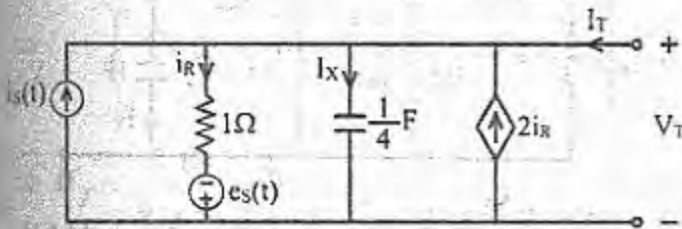
ب - اگر فرکانس منبع ولتاژ ورودی از ۴ به ۲

تغییر کند، بار دیگر مساله را حل کنید.

حل:



شکل (مسئله ۱۶-۳)



$$(KCL) : I_T + 2i_R + i_s(t) = I_x + i_R \quad (a)$$

$$(KCL) : V_T = I_x \times \frac{4}{s} \Rightarrow I_x = \frac{s}{4} V_T \quad (b)$$

$$(a), (b) \Rightarrow I_T + i_R + i_s(s) = \frac{s}{4} V_T \quad (c)$$

$$(KVL) : i_R - e_s(s) - V_T = 0 \Rightarrow i_R = e_s(s) + V_T \quad (d)$$

$$(c), (d) \Rightarrow I_T + e_s(s) + V_T + i_s(s) = \frac{s}{4} V_T$$

$$\left( \frac{s}{4} - 1 \right) V_T = I_T + E_s(s) + I_s(s)$$

$$V_T = \frac{4}{s-4} I_T + \frac{4}{s-4} E_s(s) + \frac{4}{s-4} I_s(s)$$

$$i_s(s) = \frac{2s}{s^2+16} \quad \text{و} \quad e_s(s) = \frac{3s}{s^2+16}$$

برای قسمت الف:

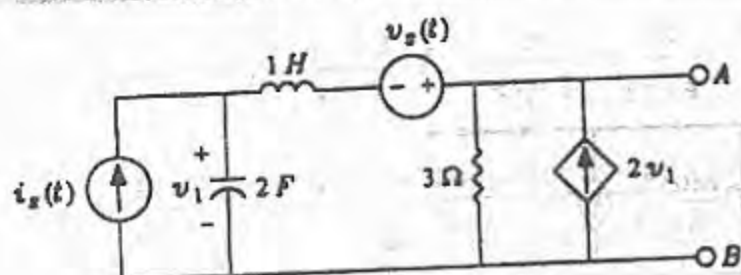
$$V_T = \frac{4}{s-4} I_T + \frac{4}{s-4} \left( \frac{2s+3s}{s^2+16} \right) \Rightarrow \begin{cases} Z_{th} = \frac{4}{s-4} \\ E_{oc}(s) = \frac{20s}{(s-4)(s^2+16)} \end{cases}$$

$$I(s) = \frac{2s}{s^2+4} \quad \text{و} \quad e_s(s) = \frac{3s}{s^2+4}$$

برای قسمت ب:

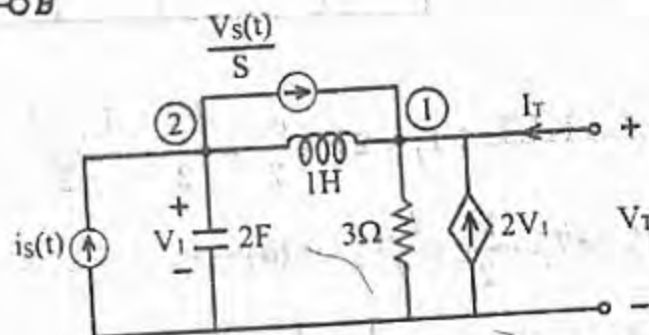
$$V_T = \frac{4}{s-4} I_T + \frac{4}{(s-4)} \left( \frac{2s}{s^2+4} + \frac{3s}{s^2+4} \right) \Rightarrow \begin{cases} Z_{th} = \frac{4}{s-4} \\ E_{oc}(s) = \frac{20s}{(s-4)(s^2+4)} \end{cases}$$

۴- مدار معادل تونن مدار شکل (مسئله ۴-۱۶) را که از سرهای A و B دیده می‌شود، با فرض شرایط اولیه صفر به دست آورید.



شکل (مسئله ۴-۱۶)

حل:



اگر KCL را در گره (1) بنویسیم خواهیم داشت:

$$I_T + 2V_1 + \frac{V_s(s)}{s} = \frac{V_T}{3} + \frac{V_T - V_1}{s}$$

$$\Rightarrow I_T + \frac{V_s(s)}{s} + \left(\frac{2s+1}{s}\right) V_1 = \left(\frac{s+3}{3s}\right) V_T \quad (a)$$

اگر KCL را در گره (2) بنویسیم خواهیم داشت:

$$I_s(s) + \frac{V_T - V_1}{s} = (V_1)(2s) + \frac{V_s(s)}{s}$$

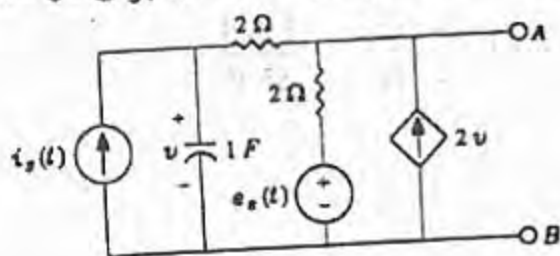
$$\Rightarrow \frac{2s^2+1}{s} V_1 = I_s(s) + \frac{V_T}{s} - \frac{V_s(s)}{s} \Rightarrow V_1 = \frac{s}{2s^2+1} I_s(s) + \frac{V_T}{2s^2+1} - \frac{V_s(s)}{2s^2+1}$$

$$(a), (b) \Rightarrow I_T + \frac{V_s(s)}{s} + \left(\frac{2s+1}{s}\right) \left[ \frac{s}{2s^2+1} I_s(s) + \frac{V_T}{2s^2+1} - \frac{V_s(s)}{2s^2+1} \right] = \left(\frac{s+3}{3s}\right) V_T$$

$$\Rightarrow V_T = \frac{3(2s^2+1)}{2s^2+6s-5} I_T + \frac{6s-6}{2s^2+6s-5} V_s(s) + \frac{6s+3}{2s^2+6s-5} I_s(s)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} Z_{th} = \frac{3(2s^2+1)}{2s^2+6s-5} \\ E_{oc}(s) = \frac{6(s-1)V_s(s) + 3(2s+1)I_s(s)}{2s^2+6s-5} \end{cases}$$

۵- در مدار شکل (مسئله ۵-۱۶) مدار معادل تونن دیده شده در سرهای A و B را برای دو حالت زیر به دست آورید:

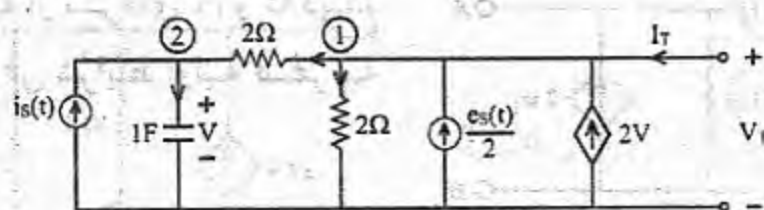


شکل (مسئله ۵-۱۶)

الف-  $i_s(t) = 2 \cos 2t$  و  $e_s(t) = 4$

ب-  $i_s(t) = 2 \cos 2t$  و  $e_s(t) = 4 \cos 4t$

حل:



(1) در گره KCL :  $I_T + 2V + \frac{e_s}{2} = \frac{V_T}{2} + \frac{V_T - V}{2}$

$\Rightarrow V_T = I_T + \frac{V}{2} + \frac{E_s}{2} \quad (a)$

(2) در گره KCL :  $I_s + \frac{V_T - V}{2} = sV \Rightarrow V = \frac{2}{2s+1} I_s + \frac{V_T}{2s+1} \quad (b)$

(a), (b)  $\Rightarrow V_T = I_T + \frac{1}{2} \left[ \frac{2}{2s+1} I_s + \frac{V_T}{2s+1} \right] + \frac{E_s}{2}$

$\Rightarrow \left[ 1 - \frac{1}{2(2s+1)} \right] V_T = I_T + \frac{1}{2s+1} I_s + \frac{E_s}{2}$

$\Rightarrow V_T = \frac{4s+2}{4s+1} I_T + \frac{2}{4s+1} I_s + \frac{2s+1}{4s+1} E_s \quad (c)$

$i_s(t) = 2 \cos 2t \Rightarrow I_s(s) = \frac{2s}{s^2+4}$

الف :

$e_s(t) = 4 \Rightarrow E_s(s) = \frac{4}{s}$

(c)  $\Rightarrow V_T = \frac{4s+2}{4s+1} I_T + \frac{s}{(4s+1)(s^2+4)} + \frac{4(2s+1)}{s(4s+1)}$

$V_T = \frac{4s+2}{4s+1} I_T + \frac{s^2+4(2s+1)(s^2+4)}{s(4s+1)(s^2+4)}$

$\Rightarrow \begin{cases} Z_{th}(s) = \frac{4s+2}{4s+1} \\ E_{oc}(s) = \frac{s^2+4(2s+1)(s^2+4)}{s(4s+1)(s^2+4)} \end{cases}$

ب :

$i_s(t) = 2 \cos 2t \Rightarrow I_s(s) = \frac{2s}{s^2+4}$

$e_s(t) = 4 \cos(t) \Rightarrow E_s(s) = \frac{4s}{s^2+16}$

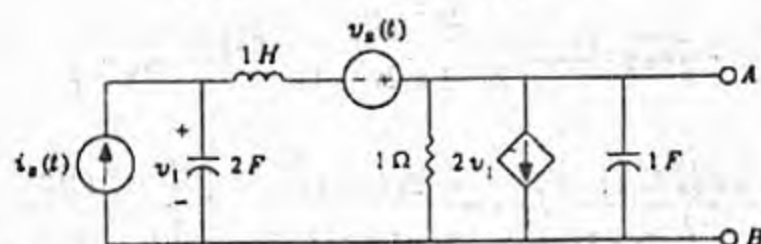
$$(c) \Rightarrow V_T = \frac{4s+2}{4s+1} I_T + \frac{2}{4s+1} \times \frac{2s}{s^2+4} + \frac{2s+1}{4s+1} \times \frac{4s}{s^2+16}$$

$$V_T = \frac{4s+2}{4s+1} I_T + \frac{4s(s^2+16) + 4s(2s+1)(s^2+4)}{(4s+1)(s^2+4)(s^2+16)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} Z_{th}(s) = \frac{4s+2}{4s+1} \\ E_{oc}(s) = \frac{4s(s^2+16) + 4s(2s+1)(s^2+4)}{(4s+1)(s^2+4)(s^2+16)} \end{cases}$$

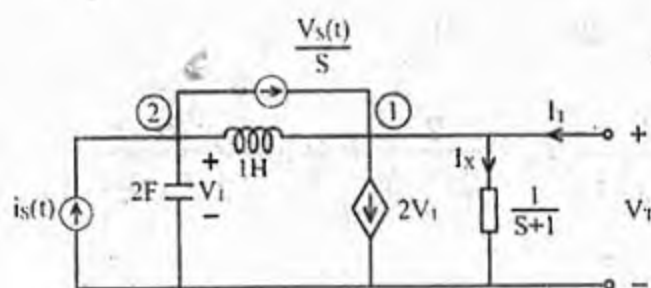
۶- مدار معادل تونن و نرتن دیده شده در سرهای A و B در مدار شکل (مسألة ۱۶-۶) چیست؟

$$v_s(t) = 2 \cos 2t, \quad i_s(t) = \sin t$$



حل:

با توجه به موازی بودن خازن 1 F و مقاومت 1 ohm مدار را بصورت شکل زیر ساده می‌کنیم:



$$(KVL) : V_T = I_x \times \frac{1}{s+1} \Rightarrow I_x = (s+1)V_T$$

$$I_T + \frac{V_s(s)}{s} = I_x + 2V_1 + \frac{V_T - V_1}{s} \quad \text{اگر KCL را در گره (1) بنویسیم خواهیم داشت:}$$

$$\Rightarrow I_T + \frac{V_s(s)}{s} = \left[ \frac{s^2+s+1}{s} \right] V_T + \left[ \frac{2s-1}{s} \right] V_1$$

$$\Rightarrow V_1 = \frac{s}{2s-1} I_T + \frac{V_s(s)}{2s-1} - \frac{s^2+s+1}{2s-1} V_T \quad (a)$$

اگر KCL را در گره (2) بنویسیم خواهیم داشت:

$$I_s(s) + \frac{V_T - V_1}{s} = \frac{V_s(s)}{s} + (V_1)(2s)$$



$$\Rightarrow \left( 2s + \frac{1}{s} \right) V_1 = I_s(s) + \frac{V_T - V_s(s)}{s}$$

$$\Rightarrow V_1 = \frac{s}{2s^2+1} I_s(s) + \frac{V_T - V_s(s)}{2s^2+1} \quad (b)$$

$$(a), (b) \Rightarrow \frac{s}{2s-1} I_T + \frac{V_s(s)}{2s-1} - \frac{s^2+s+1}{2s-1} V_T = \frac{s}{2s^2+1} I_s(s) + \frac{V_T - V_s(s)}{2s^2+1}$$

$$\left( \frac{1}{2s^2+1} + \frac{s^2+s+1}{2s-1} \right) V_T = \frac{s}{2s-1} I_T + \left( \frac{1}{2s-1} + \frac{1}{2s^2+1} \right) V_s(s) - \frac{s}{2s^2+1} I_s(s)$$

$$\frac{2s^4+2s^3+s^2+3s}{(2s-1)(2s^2+1)} V_T = \frac{s}{2s-1} I_T + \frac{2s^2+2s}{(2s-1)(2s^2+1)} V_s(s) - \frac{s}{2s^2+1} I_s(s)$$

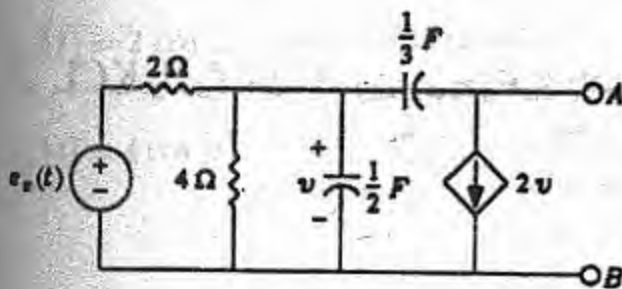
$$V_T = \frac{s}{2s-1} \times \frac{(2s-1)(2s^2+1)}{s(2s^3+2s^2+3s+3)} I_T + \frac{2s(s+1)}{(2s-1)(2s^2+1)} \times \frac{(2s-1)(2s^2+1)}{s(2s^3+2s^2+3s+3)} V_s(s) \\ + \frac{s}{2s^2+1} \times \frac{(2s-1)(2s^2+1)}{s(2s^3+2s^2+3s+3)} I_s(s)$$

$$\Rightarrow V_T = \frac{2s^2+1}{(2s^2+3)(s+1)} I_T + \frac{2}{2s^3+3} V_s(s) + \frac{2s-1}{(2s^2+3)(s+1)} I_s(s)$$

با جایگذاری  $I_s(s) = \frac{1}{s^2+1}$  و  $V_s(s) = \frac{2s}{s^2+4}$  بدست می‌آید:

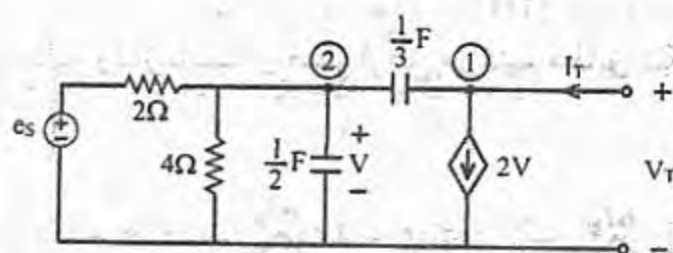
$$V_T = \frac{2s^2+1}{(2s^2+3)(s+1)} I_T + \frac{4s^4+2s^3+5s^2-4s+4}{(s^2+1)(s^2+4)(2s^2+3)(s+1)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} Z_{th} = \frac{2s^2+1}{(2s^2+3)(s+1)} \\ E_{oc}(s) = \frac{4s^4+2s^3+5s^2-4s+4}{(s^2+1)(s^2+4)(2s^2+3)(s+1)} \end{cases} \quad \text{بنابراین داریم:}$$



شکل (مسئله ۷-۱۶)

۷- مدار معادل تونن دیده شده در سرهای A و B شکل (مسئله ۷-۱۶) را در حوزه فرکانس به دست آورید.  
حل:



با نوشتن KCL در گره (1) خواهیم داشت:

$$I_T = 2V + (V_T - V) \frac{s}{3} \Rightarrow I_T - \frac{s}{3} V_T = \left(2 - \frac{s}{3}\right) V$$

$$\Rightarrow V = \frac{3}{6-s} I_T - \frac{s}{6-s} V_T \quad (a)$$

$$(V_T - V) \frac{s}{3} = \frac{V_s}{3} + \frac{V}{4} + \frac{V - e_s(s)}{2}$$

با نوشتن KCL در گره (2) خواهیم داشت:

$$\Rightarrow \frac{s}{3} V_T = \left(\frac{s}{3} + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{s}{2}\right) V - \frac{E_s(s)}{2} \Rightarrow \frac{s}{3} V_T = \frac{10s+9}{12} V - \frac{E_s(s)}{2}$$

$$\Rightarrow V = \frac{4s}{10s+9} V_T + \frac{2E_s(s)}{10s+9} \quad (b)$$

$$(a), (b) \Rightarrow \frac{4s}{10s+9} V_T + \frac{2E_s(s)}{10s+9} = \frac{3}{6-s} I_T - \frac{s}{6-s} V_T$$

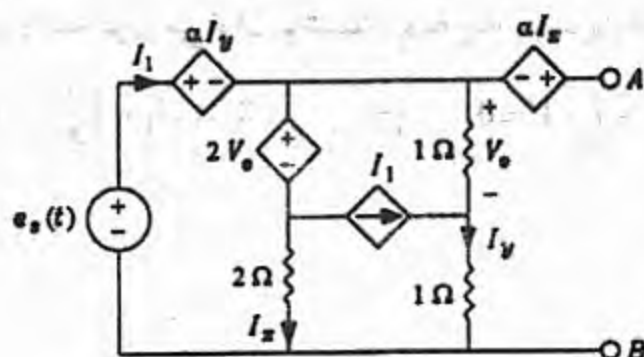
$$\Rightarrow \left(\frac{4s}{10s+9} + \frac{s}{6-s}\right) V_T = \frac{3}{6-s} I_T - \frac{2E_s(s)}{10s+9}$$

$$\Rightarrow \frac{6s^2+33s}{(10s+9)(6-s)} V_T = \frac{3}{6-s} I_T - \frac{2E_s(s)}{10s+9}$$

$$\Rightarrow V_T = \frac{(10s+9)}{2s^2+11s} I_T - \frac{2(6-s)E_s(s)}{6s^2+33s}$$

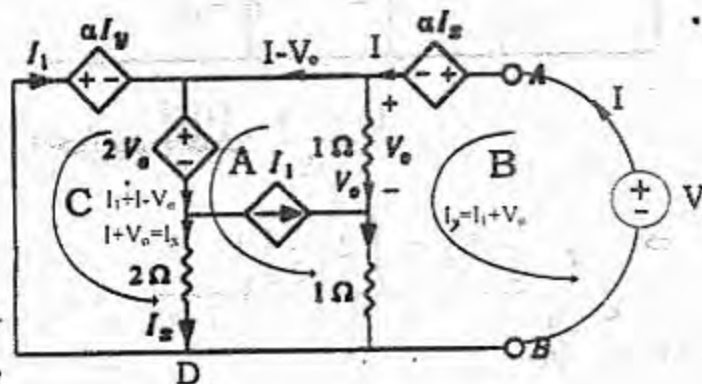
$$\Rightarrow \begin{cases} Z_{th}(s) = \frac{10s+9}{2s^2+11s} \\ E_{nC} = \frac{(2s-12)E_s(s)}{6s^2+33s} \end{cases}$$

۸- مدار معادل تونن دیده شده در سرهای A و B شکل (مسألة ۱۶-۸) را تعیین کنید.



حل :

برای تعیین امپدانس معادل منابع ولتاژ نایسته را صفر فرض می‌کنیم مطابق شکل جریانهای شاخه‌ها را تعیین می‌کنیم.



از حلقه خارجی داریم:

$$V = \alpha I_x - \alpha I_y \rightarrow V = \alpha (I_x - I_y) (*)$$

سعی می‌کنیم  $I_x$  و  $I_y$  را بر حسب  $I$  تعیین نموده و در رابطه فوق قرار دهیم:

KVL حلقه سمت چپ را می‌نویسیم:

$$2V_0 + 2I_x + \alpha I_y = 0$$

از طرفی  $I_x = I - V_0$  در رابطه فوق قرار می‌دهیم:

$$2V_0 + 2(I - V_0) + \alpha I_y = 0$$

$$2I + \alpha I_y = 0 \rightarrow I_y = -\frac{2}{\alpha} I \quad (I)$$

$$KVL (A) : 2V_0 + 2I_x - I_y - V_0 = 0 \rightarrow V_0 + 2I_x - I_y = 0$$

$$KVL (B) : V_0 + I_1 + V_0 - V + \alpha I_x = 0 \rightarrow 2V_0 + \alpha I_x + I_1 - V = 0$$

از دو رابطه فوق  $V_0$  را حذف می‌کنیم:

$$4I_x - 2I_y - \alpha I_x - I_1 + V = 0 \quad (II)$$

$$KCL (D) : I_x + I_y = I_1 + I \rightarrow I_1 = I_x + I_y - I$$

با جایگذاری  $I_1$  در رابطه (II) داریم:

$$(4 - \alpha) I_x - 2I_y - (I_x + I_y - I) + V = 0$$

$$(3 - \alpha) I_x - 3I_y + I + V = 0$$

با جایگذاری  $I_y$  از رابطه فوق می‌توان نوشت:

$$(3 - \alpha) I_x - 3 \left( -\frac{2}{\alpha} I \right) + I + V = 0 \rightarrow (3 - \alpha) I_x + \left( \frac{6}{\alpha} + 1 \right) I + V = 0$$

$$I = \frac{\frac{6 + \alpha}{\alpha} I + V}{\alpha - 3} \quad (III)$$

با جایگذاری  $I_x$  و  $I_y$  از روابط (I) و (III) در رابطه (\*) داریم:

$$V = \alpha \left[ \frac{6+\alpha}{\alpha-3} I + V \right] - \frac{2}{\alpha} I \quad \rightarrow \quad Z = \frac{V}{I} = \frac{\alpha}{3} - 4$$

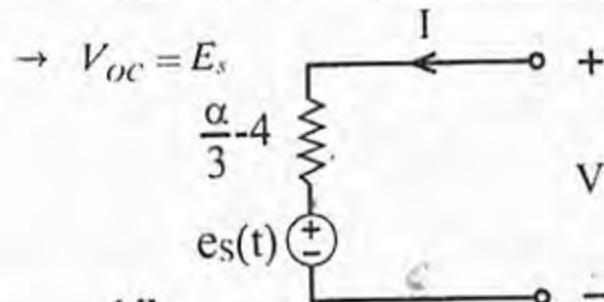
حال برای محاسبه ولتاژ مدار باز از شکل اصلی استفاده می‌کنیم لازم به ذکر است که چون ولتاژ مدار باز را محاسبه می‌کنیم بنابراین جریانی از منبع وابسته  $\alpha I_x$  نمی‌گذرد. بنابراین  $I=0$  است. ولی از قبل داریم:  $I_x = -V_o$  (\*) با قرار دادن  $I=0$  در این رابطه داریم:

$$KVL : E_s = \alpha I_y + 2V_o + 2I_x \xrightarrow{(*)} E_s = \alpha I_y \rightarrow I_y = \frac{E_s}{\alpha} \quad (I)$$

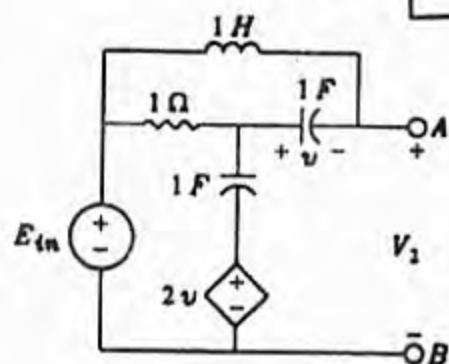
$$KVL : 2V_o + 2I_x - I_y - V_o = 0 \xrightarrow{(*)} -I_y = V_o \xrightarrow{(I)} V_o = -\frac{E_s}{\alpha} \quad (II)$$

$$(*), (II) \rightarrow I_x = \frac{E_s}{\alpha} \quad (III)$$

$$KVL \text{ حلقه بیرونی} : V_{OC} = \alpha (I_x - I_y) + E_s \xrightarrow{(I), (III)} V_{OC} = \alpha \left[ \frac{E_s}{\alpha} - \frac{E_s}{\alpha} \right] + E_s$$



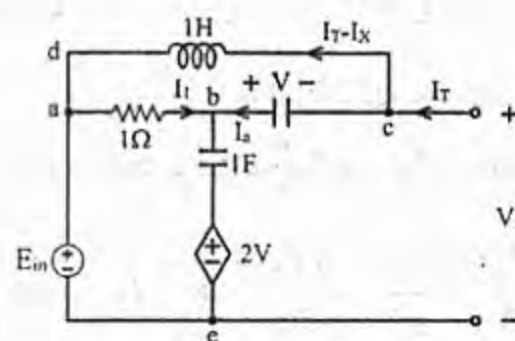
بنابراین مدار معادل تونن به شکل زیر است:



شکل (مسئله ۹-۱۶)

۹- تابع شبکه انتقال ولتاژ و مدار معادل تونن دیده شده در سرهای A و B مدار شکل (مسئله ۹-۱۶) را تعیین کنید.

حل:



اگر KVL را در حلقه cbe بنویسیم خواهیم داشت:

$$V_T = -V + \frac{1}{s} I_x + \frac{1}{s} I_1 + 2V \Rightarrow V_T = V + \frac{1}{s} I_x + \frac{1}{s} I_1 \quad (a)$$



اگر KVL را در حلقه cde بنویسیم خواهیم داشت:

$$V_T = sI_T - sI_x + E_{in} \Rightarrow I_x = I_T + \frac{E_{in}}{s} - \frac{V_T}{s} \quad (b)$$

$$(a), (b) \Rightarrow V_T = V + \frac{I_T}{s} + \frac{E_{in}}{s^2} - \frac{V_T}{s^2} + \frac{I_1}{s} \Rightarrow \left(1 + \frac{1}{s^2}\right) V_T = V + \frac{I_T}{s} + \frac{E_{in}}{s^2} + \frac{I_1}{s}$$

$$\Rightarrow V_T = \frac{s^2}{s^2+1} V + \frac{s}{s^2+1} I_T + \frac{E_{in}}{s^2+1} + \frac{s}{s^2+1} I_1 \quad (c)$$

اگر KVL را در حلقه adc بنویسیم خواهیم داشت:

$$V = -I_1 + sI_x - sI_T \quad (d)$$

$$(b), (d) \Rightarrow V = -I_1 + sI_T + E_{in} - V_T - sI_T \Rightarrow V = E_{in} - V_T - I_1 \quad (e)$$

$$(c), (e) \Rightarrow V_T = \frac{s^2}{s^2+1} (E_{in} - V_T - I_1) + \frac{s}{s^2+1} I_T + \frac{E_{in}}{s^2+1} + \frac{s}{s^2+1} I_1$$

$$V_T = \left( \frac{s^2}{s^2+1} + \frac{1}{s^2+1} \right) E_{in} - \frac{s^2}{s^2+1} V_T - \frac{s^2-s}{s^2+1} I_1 + \frac{s}{s^2+1} I_T$$

$$\Rightarrow V_T \left( 1 + \frac{s^2}{s^2+1} \right) = E_{in} - \frac{s^2-s}{s^2+1} I_1 + \frac{s}{s^2+1} I_T$$

$$\left( \frac{2s^2+1}{s^2+1} \right) V_T = E_{in} - \frac{s^2-s}{s^2+1} I_1 + \frac{s}{s^2+1} I_T$$

$$V_T = \frac{s^2+1}{2s^2+1} E_{in} - \frac{s^2-s}{2s^2+1} I_1 + \frac{s(s^2+1)}{2s^2+1} I_T \quad (f)$$

اگر KVL را در حلقه abce بنویسیم خواهیم داشت:

$$V_T = \frac{I_x}{s} - I_1 + E_{in} \Rightarrow I_1 = E_{in} - V_T + \frac{I_x}{s}$$

$$I_1 = E_{in} - V_T + \frac{I_T}{s} + \frac{E_{in}}{s^2} - \frac{V_T}{s^2} \Rightarrow I_1 = \frac{s^2+1}{s^2} E_{in} - \frac{s^2+1}{s^2} V_T + \frac{I_T}{s} \quad (g)$$

$$(f), (g) \Rightarrow V_T = \frac{s^2+1}{2s^2+1} E_{in} - \frac{s(s-1)}{2s^2+1} \times \frac{s^2+1}{s^2} E_{in} + \frac{s(s-1)}{2s^2+1} \times \frac{s^2+1}{s^2} V_T + \frac{s-1}{2s^2+1} I_T$$

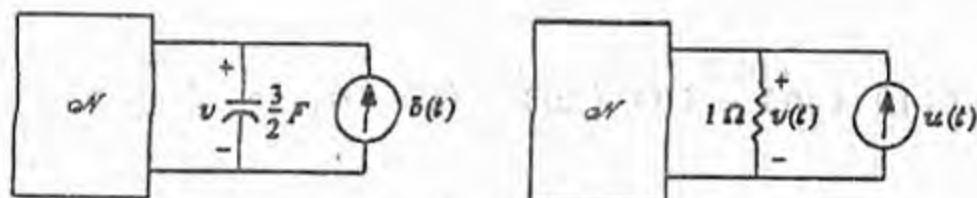
$$\left( 1 - \frac{(s-1)(s^2+1)}{s(2s^2+1)} \right) V_T = \frac{s-1}{2s^2+1} I_T + \left( \frac{s^2+1}{2s^2+1} - \frac{(s^2+1)(s-1)}{s(2s^2+1)} \right) E_{in}$$

$$\left[ \frac{2s^3 + s - s^3 - s + s^2 + 1}{s(2s^2 + 1)} \right] V_T = \left[ \frac{s-1}{2s^2+1} \right] I_T + \left[ \frac{s^3+1-s^3-s+s^2+1}{s(2s^2+1)} \right] E_{in}$$

$$V_T = \frac{s(s-1)}{s^3+s^2+1} I_T + \frac{s^2-s+2}{s^3+s^2+1} E_{in} \Rightarrow \begin{cases} Z_{th}(s) = \frac{s(s-1)}{s^3+s^2+1} \\ E_{oc}(s) = \frac{s^2-s+2}{s^3+s^2+1} E_{in} \end{cases}$$

$$H(s) = \frac{V_2}{V_1} = \frac{E_{oc}}{E_{in}} = \frac{s^2-s+2}{(s^3+s^2+1)}$$

۱۰- در مدار شکل (مسئله ۱۶-۱۰) که از عناصر خطی تغییرناپذیر با زمان ساخته شده است، برای ورودی  $u(t)$  پاسخ ولتاژ  $v(t) = \frac{1}{2}(1-e^{-4t})u(t)$  به دست می‌آید. اگر مقاومت یک اهمی را با خازن  $\frac{3}{2}$  فاراد مطابق شکل (مسئله ۱۶-۱۰ ب) تعویض کرده و ورودی ضربه اعمال کنیم، ولتاژ  $v(t)$  دو سر خازن را تعیین کنید.



(ب)

(الف)

شکل (مسئله ۱۶-۱۰)

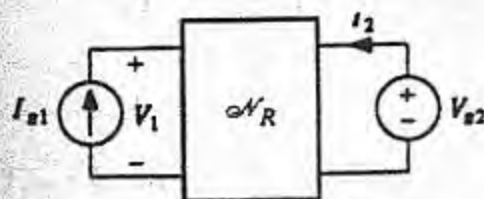
$$Z = \frac{I \left\{ \frac{1}{2}(1-e^{-4t}) \right\}}{I \{u(t)\}} = \frac{\frac{1}{2} \left( \frac{1}{s} - \frac{1}{s+4} \right)}{\frac{1}{s}} = \frac{2}{s+4}$$

امپدانس دیده شده توسط منبع جریان برابر با

بنابراین ادmittانس ورودی  $\frac{s}{2} + 2$  است و چون  $N$  با مقاومت ۱ اهمی موازی است پس ادmittانس  $N$  برابر  $\frac{s}{2} + 1$  است در حالت دوم مدار  $N$  با خازن  $\frac{3}{2}$  فاراد موازی است پس ادmittانس دیده شده توسط منبع جریان به صورت  $2s+1$  است و یا امپدانس دیده شده توسط منبع جریان به صورت  $\frac{1}{2s+1}$  است. برای ورودی جریان ضربه ولتاژ خروجی به صورت  $I^{-1} \left\{ \frac{1}{2s+1} \right\} = \frac{1}{2} e^{-\frac{t}{2}} u(t)$  است.

۱۲- دو قطبی متقابل  $\mathcal{N}_R$  طبق شکل (مسئله ۱۶-۱۲) داده شده است. چهار آزمایش در مورد این دو قطبی انجام گرفته و نتایج در جدول مقابل داده شده است. خانه‌های خالی را پر کنید و برای هر یک دلیل خود را بنویسید.

شماره آزمایش	$I_{s1}$	$V_1$	$I_2$	$V_{s2}$
1	5	20	-1	0
2	0		2	40
3	-3			10
4		50	5	



شکل (مسئله ۱۶-۱۲)

حل:

برای حل مسئله از نتیجه قضیه تلگان که بصورت  $\hat{i}_1 \hat{v}_1 + \hat{i}_2 \hat{v}_2 = \hat{i}_1 v_1 + \hat{i}_2 v_2$  است، استفاده می‌کنیم.

آزمایش 1 و 2:

$$(5) (v_1) + (-1) (40) = (0) (20) + (2) (0) \Rightarrow [v_1 = 8]$$

آزمایش 2 و 3:

$$(0) (v_1) + (2) (10) = (-3) (8) + (I_2) (40)$$

$$40 I_2 = 20 + 24 \Rightarrow [I_2 = 1.1]$$

آزمایش 1 و 3:

$$(5) (V_1) + (-1) (10) = (-3) (20) + (1.1) (0)$$

$$5V_1 = -60 + 10 \Rightarrow [V_1 = -10]$$

آزمایش 1 و 4:

$$(5) (50) + (-1) (V_{s2}) = (20) (I_{s1}) + (0) (5)$$

$$[V_{s2} + 20 I_{s1} = 250]$$

آزمایش 2 و 4:

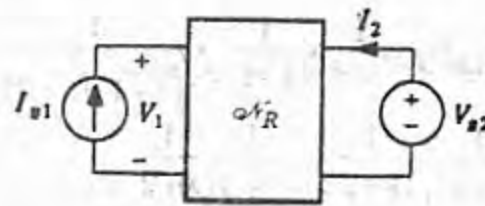
$$(0) (50) + (2) (V_{s2}) = (8) (I_{s1}) + (40) (5)$$

$$[2V_{s2} - 8I_{s1} = 200]$$

$$(a), (b) \Rightarrow [I_{s1} = 6.25], [V_{s2} = 1.25]$$

۱۳- در مدار شکل (مسئله ۱۶-۱۳) نتایج سه آزمایش در جدول کنار آن داده شده‌اند خانه‌های خالی جدول را تکمیل کنید.

$V_{s2}$	$I_2$	$V_1$	$I_{s1}$
صفر	-4	16	6
30	2		0
15		12	-3



شکل (مسئله ۱۶-۱۳)

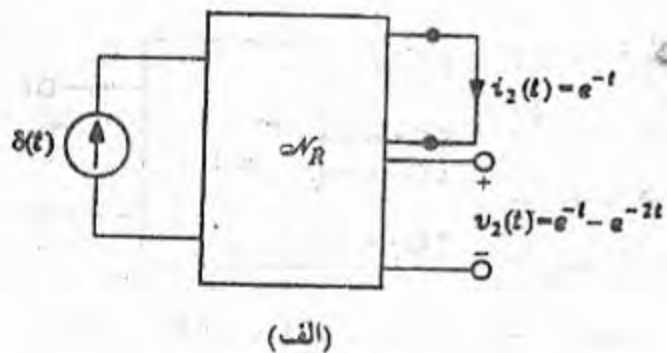
حل:

برای حل مسئله از نتیجه قضیه تلگان که بصورت  $\hat{i}_1 \hat{v}_1 + \hat{i}_2 \hat{v}_2 = \hat{i}_1 \hat{v}_1 + \hat{i}_2 \hat{v}_2$  است استفاده می‌کنیم. آزمایش 1 و 2:

$$(6) (V_1) + (-4) (30) = (0) (16) + (2) (0) \\ \Rightarrow [V_1 = 20]$$

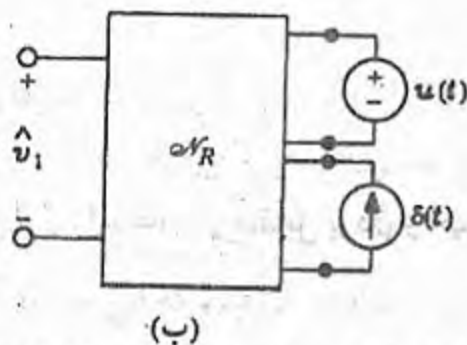
آزمایش 2 و 3:

$$(0) (12) + (2) (15) = (-3) (20) + (I_2) (30) \\ \Rightarrow [I_2 = 3]$$



(الف)

۱۴- مدار  $N_R$  را در حالت (شکل مسئله ۱۶-۱۴) و شکل (مسئله ۱۶-۱۴ ب) وصل کرده‌ایم. با توجه به اطلاعات داده شده مقدار  $\hat{v}_1$  را تعیین کنید.



(ب)

حل:

برای حل این مسئله از دو بیان قضیه هم‌پاسخی و همچنین جمع آثار استفاده می‌کنیم با توجه به اطلاعات داده شده داریم:

$$H_1 = \frac{I \{i_2(t)\}}{I \{\delta(t)\}} = \frac{\frac{1}{s+1}}{1} = \frac{1}{s+1}$$



$$Z_{31} = \frac{I \{ v_3(t) \}}{I \{ \delta(t) \}} = \frac{\frac{1}{s+1} - \frac{1}{s+2}}{1} = \frac{1}{(s+1)(s+2)}$$

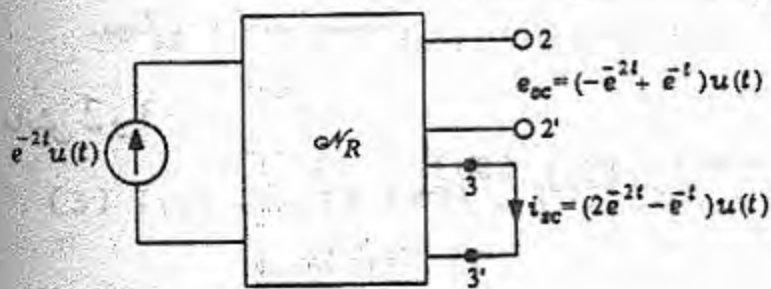
در حالت دوم با توجه به روابط  $H_V = H_I$  و  $Z_{31} = Z_{13}$  و قضیه جمع آثار داریم:

$$\hat{V}_1(s) = \frac{1}{s} \times H_V(s) + 1 \times Z_{13}(s) = \frac{1}{s} \times \frac{1}{s+1} + \frac{1}{(s+1)(s+2)}$$

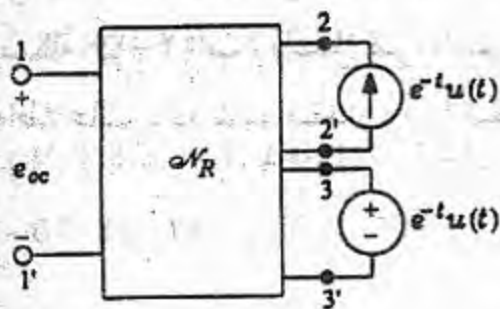
$$\hat{V}_1(s) = \left( \frac{1}{s} - \frac{1}{s+1} \right) + \left( \frac{1}{s+1} - \frac{1}{s+2} \right) = \frac{1}{s} - \frac{1}{s+2}$$

بنابراین:  $\hat{v}_1(t) = (1 - e^{-2t}) u(t)$  می‌باشد.

۱۵- نتایج یک آزمایش بر روی مدار  $\mathcal{N}_R$  در شکل (مسئله ۱۶-۱۵) داده شده است. مقدار  $e_{oc}(t)$  را برای مدار شکل (مسئله ۱۶-۱۵ ب) تعیین کنید.



(الف)



(ب)

شکل (مسئله ۱۶-۱۵)

حل:

راه حل اول: استفاده از متقابل بودن و جمع آثار است با توجه به شکل الف بدست می‌آوریم:

$$Z_{21} = \frac{I \{ e^{-t} - e^{-2t} \}}{I \{ e^{-2t} \}} = \frac{\frac{1}{s+1} - \frac{1}{s+2}}{\frac{1}{s+2}} = \frac{1}{s+1} = Z_{12}$$

$$H_{31} = \frac{I \{ 2e^{-2t} - e^{-t} \}}{I \{ e^{-2t} \}} = \frac{\frac{2}{s+2} - \frac{1}{s+1}}{\frac{1}{s+2}} = \frac{s}{s+1} = H_{13}$$

در شکل ب ولتاژ در سرهای (1) جمع آثار منبع جریان اعمالی در قطب 2 و منبع ولتاژ اعمالی در قطب 3

$$e_{oc}(s) = V_1(s) = \frac{1}{s+1} \cdot \frac{1}{s+1} + \frac{1}{s+1} \cdot \frac{s}{s+1} = \frac{1}{s+1}$$

است پس:

$$e_{oc}(t) = e^{-t} u(t)$$

راه حل دوم: استفاده از نتیجه قضیه تلگان بصورت زیر است:

$$V_1(s) \hat{i}_1(s) + V_2(s) \hat{i}_2(s) + V_3(s) \hat{i}_3(s) = \hat{V}_1(s) i_1(s) + \hat{V}_2(s) i_2(s) + \hat{V}_3(s) i_3(s)$$

کمیت‌های بدون ۸ مربوط به شکل الف و کمیت‌های با ۸ مربوط به مدار شکل ب هستند با توجه به شکل‌های الف و ب روشن است  $V_3=0$ ،  $i_2=0$  و  $\hat{i}_1=0$  است (توجه کنید که در استفاده از رابطه بالا باید جهت‌های متناظر نیز مورد توجه قرار گیرد) بنابراین داریم:

$$\frac{1}{(s+1)(s+2)} \cdot \frac{1}{s+1} = \hat{V}_1(s) \frac{1}{s+2} + \frac{-s}{(s+1)(s+2)} \cdot \frac{1}{s+1}$$

$$\hat{V}_1(s) = \frac{1}{s+1} \Rightarrow [\hat{v}_1(t) = e_{oc}(t) = e^{-t} u(t)]$$



شکل (مسئله ۱۶-۱۶)

۱۶- در مدار خطی تغییرناپذیر با زمان  $N_R$  شکل (مسئله ۱۶-۱۶)

اگر منبع جریان  $i_{s1}(t) = e^{-2t} u(t)$  را در سرهای (1) و (1')

وصل کنیم ولتاژ مدار باز در سرهای (2) و (2') به صورت

$$v_{2-2'}(t) = (e^{-t} - e^{-2t}) u(t)$$

در سرهای (3) و (3') به

$$v_{3-3'}(t) = (2e^{-2t} - e^{-t}) u(t)$$

منبع جریان  $i_{s2}(t) = e^{-t} u(t)$  را در سرهای (2) و (2') و منبع ولتاژ  $v_{s3}(t) = e^{-t} u(t)$  را در سرهای (3) و (3')

وصل کنیم ولتاژ در سرهای (1) و (2') به صورت خواهد بود؟

حل:

اگر شکل مسئله را با توجه به معلومات داده شده بدقت رسم کنیم مشاهده می‌کنیم که این مسئله دقیقاً

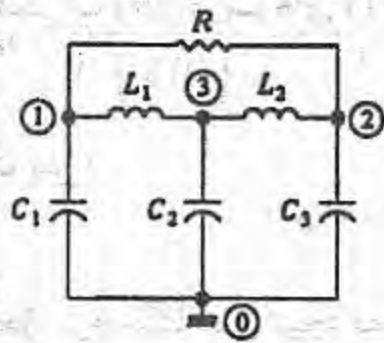
خصوصیات مسئله 15 دارا می‌باشد لذا از حل مجدد آن خودداری می‌کنیم و

$$V_{1-1'} = e^{-t} u(t) \text{ داریم.}$$

۱۷- مدار نشان داده شده در شکل (مسئله ۱۶-۱۷) را در نظر بگیرید.

الف- ورودی‌های بریده شده در خازن‌های  $C_1$  و  $C_2$  ایجاد کرده و درستی بیان 1 قضیه هم پاسخی را تحقیق

کنید.



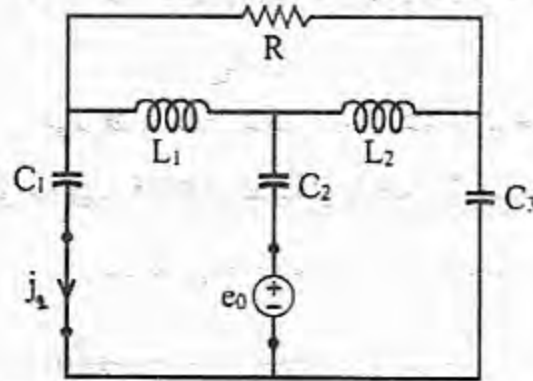
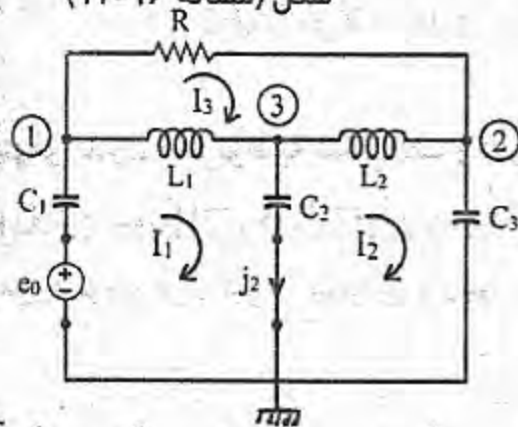
ب- ورودیهای لحیم شده در دو سر خازن های  $C_1$  و  $C_2$  ایجاد کرده و درستی بیان 2 قضیه هم پاسخی را تحقیق کنید.

پ- ورودی بریده شده در خازن  $C_1$  و لحیم شده در خازن  $C_2$  ایجاد کرده و درستی بیان 3 قضیه هم پاسخی را تحقیق کنید.

حل:

الف) از معادلات مش داریم.

شکل (مسألة ۱۶-۱۷)



$$\begin{bmatrix} \frac{1}{C_1 s} + \frac{1}{C_2 s} + L_1 s & -\frac{1}{C_2 s} & -L_1 s \\ -\frac{1}{C_2 s} & \frac{1}{C_2 s} + \frac{1}{C_3 s} + L_2 s & -L_2 s \\ -L_1 s & -L_2 s & R + L_1 s + L_2 s \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I_1 \\ I_2 \\ I_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} E_o(s) \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$I_1 = \frac{\left( \frac{1}{C_2 s} + \frac{1}{C_3 s} + L_2 s \right) (R + L_1 s + L_2 s) - (L_2 s)^2}{\Delta Z} E_o(s)$$

$$I_2 = \frac{-\frac{1}{C_2 s} (R + L_1 s + L_2 s) - (L_1 s) (L_2 s)}{\Delta Z} E_o(s)$$

حاصل  $j_2 = I_1 - I_2$  عبارت است از:

$$\frac{\left[ \left( \frac{1}{C_2 s} + \frac{1}{C_3 s} + L_2 s \right) (R + L_1 s + L_2 s) - (L_2 s)^2 \right] + \left[ \left( -\frac{1}{C_2 s} \right) (R + L_1 s + L_2 s) - (L_1 s) (L_2 s) \right] E_o(s)}{\Delta Z}$$

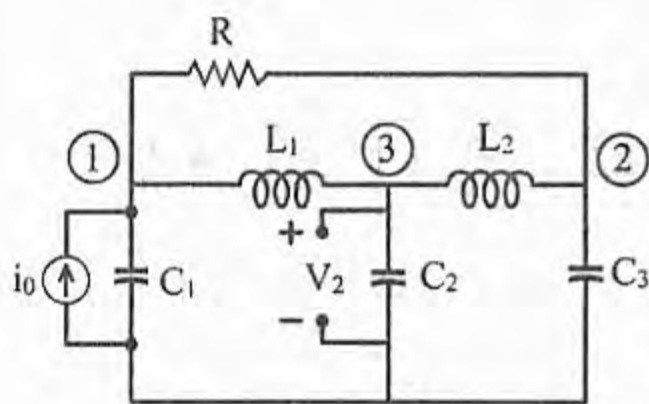
با توجه به شکل، حال اگر به جای منبع ورودی  $e_o$  با جریان خروجی تعویض کنیم، داریم:

$$Z_{in}(s) \begin{bmatrix} \hat{I}_1 \\ \hat{I}_2 \\ \hat{I}_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -E_o(s) \\ E_o(s) \\ 0 \end{bmatrix}$$

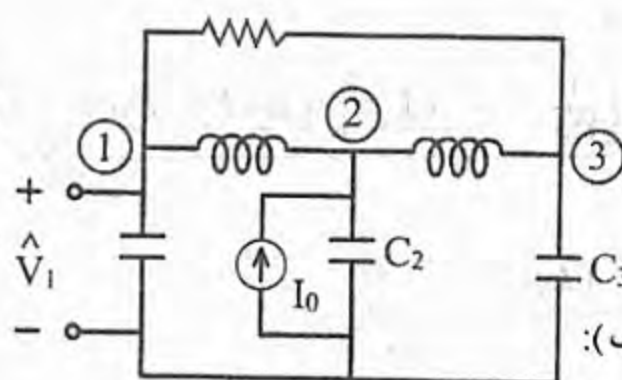
عبارت  $\hat{j}_1 = -\hat{f}_1$  برابر است با:

$$\frac{-E_o(s) \left[ \left( \frac{1}{C_2 s} + \frac{1}{C_3 s} + L_2 s \right) (R + L_1 + L_2 s) - (L_2 s)^2 \right] - E_o(s) \left[ \left( -\frac{1}{C_2 s} \right) (R + L_1 s + L_2 s) - (L_1 s)(L_2 s) \right]}{\Delta Z}$$

با توجه به روابط (I)، (II)،  $\hat{j}_1 = j_2$  می‌باشد.  
(ب) از معادلات گره داریم:



(الف)



مطابق شکل (الف):

(ب)

$$\begin{bmatrix} \frac{1}{R} + \frac{1}{L_1 s} + C_1 s & -\frac{1}{R} & -\frac{1}{L_1 s} \\ -\frac{1}{R} & \frac{1}{R} + \frac{1}{L_2 s} + C_3 s & -\frac{1}{L_2 s} \\ -\frac{1}{L_1 s} & -\frac{1}{L_2 s} & \frac{1}{L_1 s} + \frac{1}{L_2 s} + C_2 s \end{bmatrix} \begin{bmatrix} E_1 \\ E_2 \\ E_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} I_o \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$Y_n(s)$

$$V_2 = E_2 = - \frac{\left( -\frac{1}{R} \right) \left( \frac{1}{L_1 s} + \frac{1}{L_2 s} + C_2 s \right) - \left( \frac{1}{L_1 s} \right) \left( \frac{1}{L_2 s} \right)}{\Delta Y} I_o \quad (I)$$

مطابق شکل (ب):

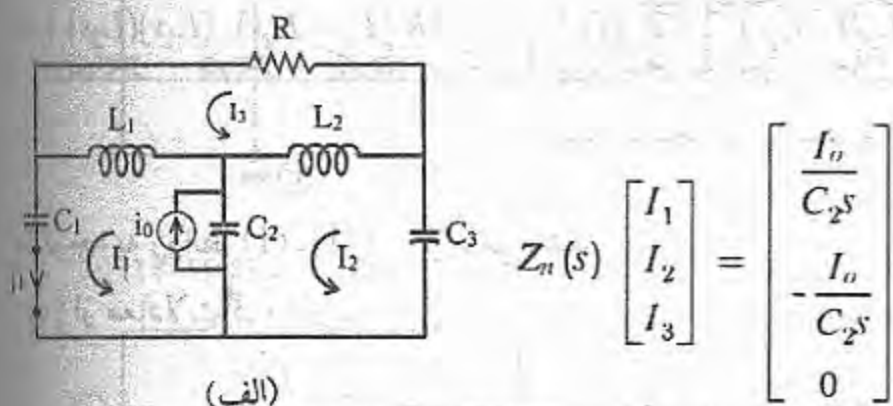
$$Y_n(s) \cdot \begin{bmatrix} \hat{E}_1 \\ \hat{E}_2 \\ \hat{E}_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ I_o \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\hat{V}_1 = \hat{E}_1 = - \frac{\left( -\frac{1}{R} \right) \left( \frac{1}{L_1 s} + \frac{1}{L_2 s} + C_2 s \right) - \left( \frac{1}{L_1 s} \right) \left( \frac{1}{L_2 s} \right)}{\Delta Y} I_o \quad (II)$$



قضیه هم پاسخی صادق است.  $(H) \rightarrow V_2 = \hat{V}_1 \rightarrow$

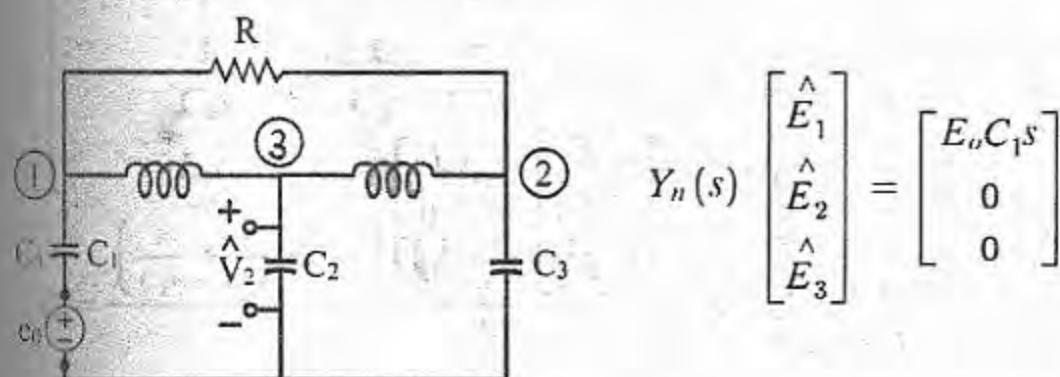
(پ)



(الف)

$$I_1 = I_3 = \frac{\frac{I_0}{C_2 s} \left[ \left( \frac{1}{C_2 s} + \frac{1}{C_3 s} + L_2 s \right) (R + L_1 s + L_2 s) - (L_2 s)^2 \right] + \frac{I_0}{C_2 s} \left[ \left( -\frac{1}{C_2 s} \right) (R + L_1 s \right. \right. \\ \left. \left. \Delta Z \right. \right]$$

$$\frac{L_2 s) - (L_1 s) (L_2 s)]}{\Delta Z} \quad (I)$$



$$\hat{V}_2 = \hat{E}_3 = \frac{E_0 C_1 s \left[ \left( \frac{1}{R} \right) \left( \frac{1}{L_2 s} \right) + \left( \frac{1}{L_1 s} \right) \left( \frac{1}{R} + \frac{1}{L_2 s} + C_3 s \right) \right]}{\Delta Z} \quad (II)$$

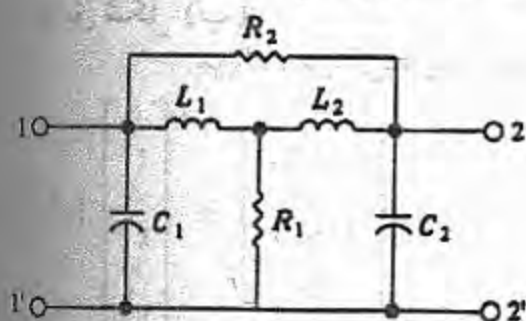
با ساده نمودن هر دو رابطه (I)، (II) و مساوی قرار دادن  $E_0 = I_0$  مشاهده می‌کنیم:

بنابراین قضیه هم پاسخی صادق است.  $\hat{V}_2 = j_1$

۱۸- درستی بیانهای مختلف قضیه هم پاسخی را در

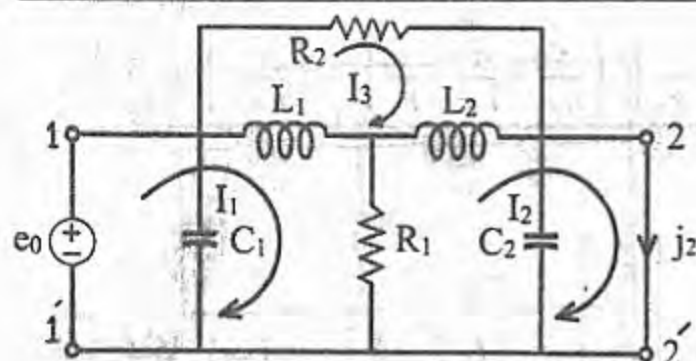
مدار شکل (مسألة ۱۶-۱۸) بررسی کنید.

حل:



شکل (مسألة ۱۶-۱۸)

بیان (۱):

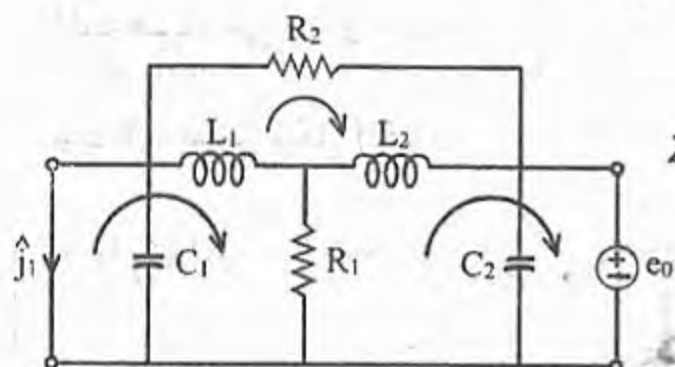


$$Z_n(s) = \begin{bmatrix} L_1s + R_1 & -R_1 & -L_1s \\ -R_1 & R_1 + L_2s & -L_2s \\ -L_1s & -L_2s & R_2 + L_1s + L_2s \end{bmatrix}$$

$$Z_n(s) \begin{bmatrix} I_1 \\ I_2 \\ I_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} E_o(s) \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

بنا به شکل (الف):

$$j_2 = I_2 = \frac{E_o(s) [ (-R_1) (R_2 + L_1s + L_2s) - (L_1s) (L_2s) ]}{\Delta Z} \quad (I)$$



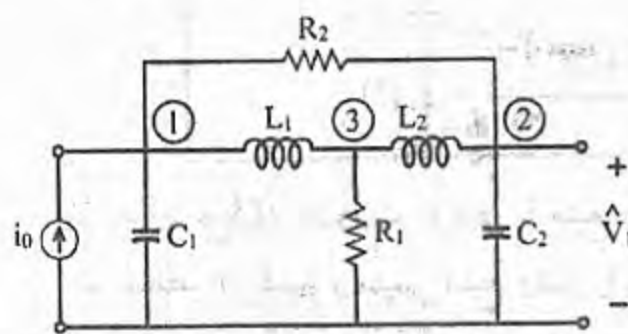
$$Z_n(s) \begin{bmatrix} I_1 \\ I_2 \\ I_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ -E_o(s) \\ 0 \end{bmatrix}$$

بنا به شکل (ب):

$$\hat{j}_1 = -I_1 = -\frac{E_o(s) [ (-R_1) (R_2 + L_1s + L_2s) - (L_1s) (L_2s) ]}{\Delta Z} \quad (II)$$

$$(I), (II) \rightarrow j_2 = \hat{j}_1 \rightarrow$$

قضیه هم پاسخی صادق است.

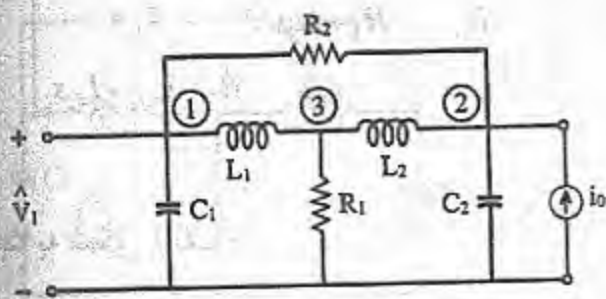


(الف)

$$Y_n(s) = \begin{bmatrix} C_1s + \frac{1}{L_1s} + \frac{1}{R_2} & -\frac{1}{R_2} & -\frac{1}{L_1s} \\ -\frac{1}{R_2} & C_2s + \frac{1}{L_2s} + \frac{1}{R_2} & -\frac{1}{L_2s} \\ -\frac{1}{L_1s} & -\frac{1}{L_2s} & \frac{1}{L_1s} + \frac{1}{L_2s} \end{bmatrix}$$

بنا به شکل (الف) داریم:

$$Y_n(s) \cdot \begin{bmatrix} E_1 \\ E_2 \\ E_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} I_o \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow V_2 = E_2 = \frac{-I_o \left[ \left( -\frac{1}{R_2} \right) \left( \frac{1}{L_1 s} + \frac{1}{L_2 s} + \frac{1}{R_1} \right) - \left( \frac{1}{L_1 s} \right) \left( \frac{1}{L_2 s} \right) \right]}{\Delta Y} \quad (I)$$

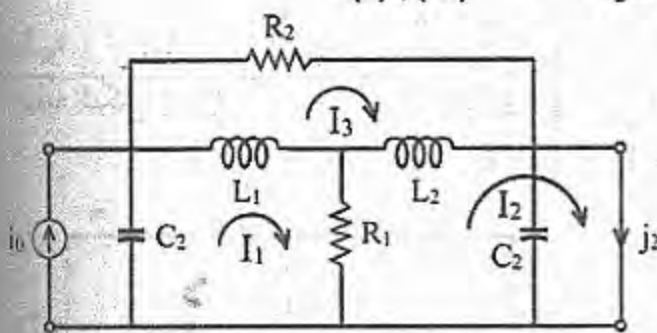


$$Y_n(s) \cdot \begin{bmatrix} \hat{E}_1 \\ \hat{E}_2 \\ \hat{E}_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ I_o \\ 0 \end{bmatrix}$$

مطابق شکل (ب):

$$\hat{V}_1 = \hat{E}_1 = \frac{-I_o \left[ \left( -\frac{1}{R_2} \right) \left( \frac{1}{L_1 s} + \frac{1}{L_2 s} + \frac{1}{R_1} \right) - \left( \frac{1}{L_1 s} \right) \left( \frac{1}{L_2 s} \right) \right]}{\Delta Y} \quad (II)$$

$(I), (II) \rightarrow V_2 = \hat{V}_1$  قضیه هم‌پاسخی صادق است.

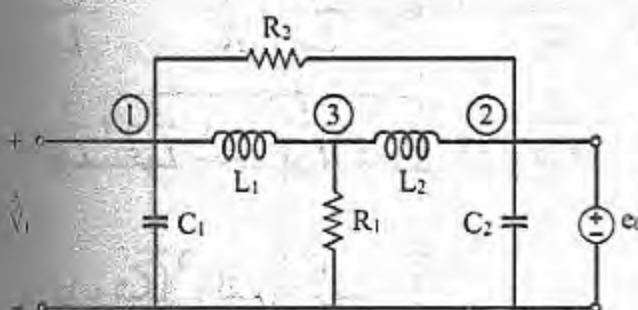


$$Z_n(s) = \begin{bmatrix} L_1 s + R_1 + \frac{1}{C_1 s} & -R_1 & -L_1 s \\ -R_1 & R_1 + L_2 s & -L_2 s \\ -L_1 s & -L_2 s & R_2 + L_2 s + L_1 s \end{bmatrix}$$

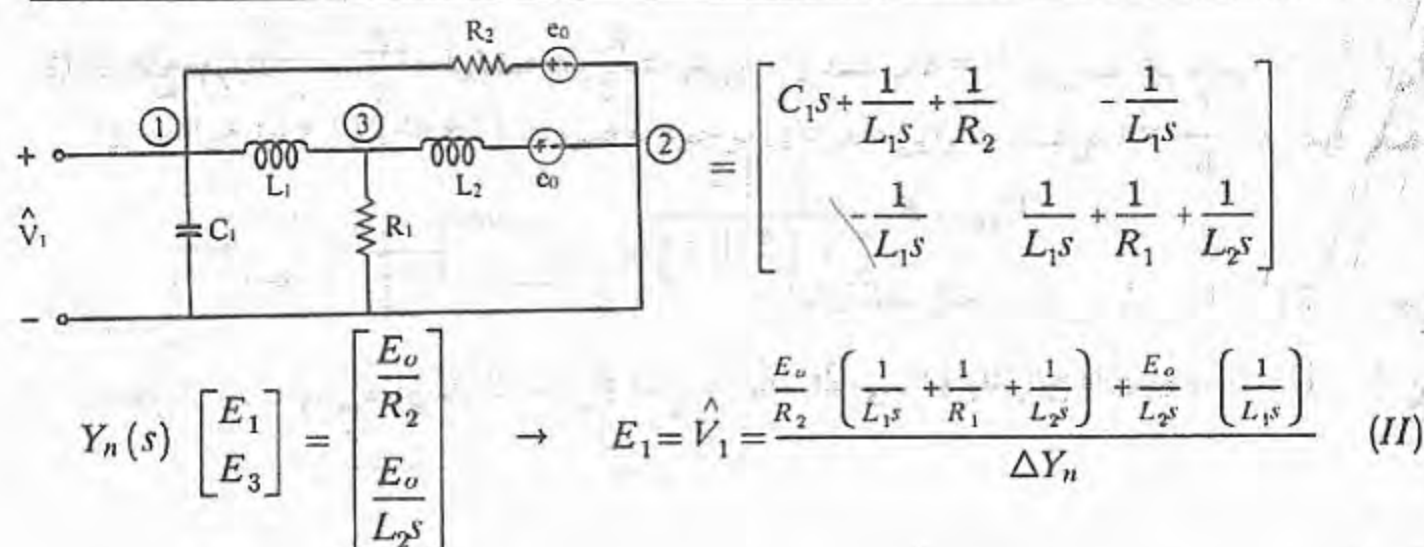
بیان (۳): مطابق شکل (الف):

$$Z_n(s) \cdot \begin{bmatrix} I_1 \\ I_2 \\ I_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{I_o}{C_1 s} \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$I_2 = j_2 = \frac{-\frac{I_o}{C_1 s} \left[ (-R_1) (R_2 + L_1 s + L_2 s) - (L_1 s) (L_2 s) \right]}{\Delta Z} \quad (I)$$



از خازن  $C_2$  که بصورت موازی با منبع ولتاژ  $e_o$  قرار گرفته صرف نظر می‌کنیم و سپس منبع ولتاژ را به شاخه‌های دیگر منتقل می‌کنیم تا مدار بصورت استاندارد شکل (ج) درآید. حال داریم: (گره (2) زمین شده است)

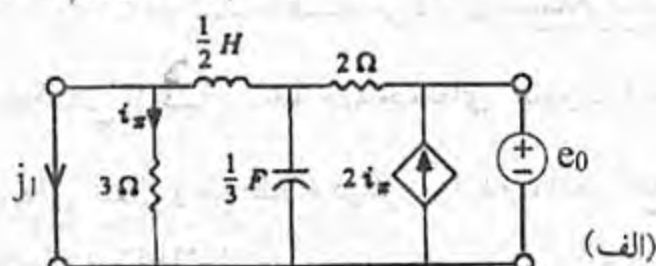


حال اگر فرض کنیم  $I_o = E_o$  باشد بنابه روابط (I) و (II) خواهیم داشت:

$$(I), (II) \rightarrow \hat{V}_1 = j_2$$

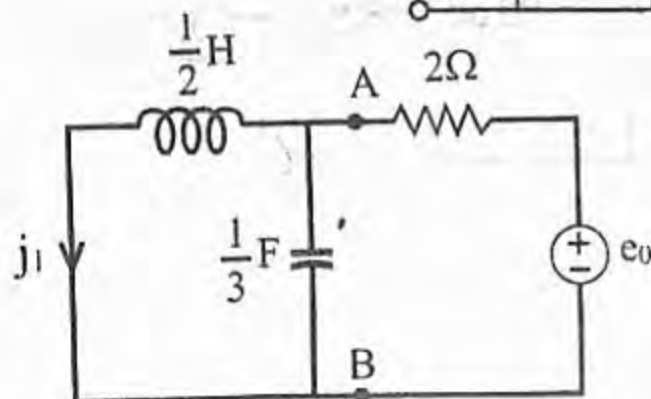
لذا قضیه هم پاسخی صادق است.

۱۹- نشان دهید که در مدار شکل (مسأله ۱۶-۱۹) قضیه هم پاسخی برقرار نیست. علت این امر را بیان کنید.



حل:

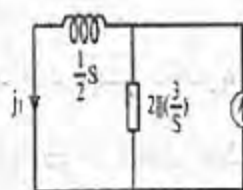
از بیان (۱) استفاده می‌کنیم. با توجه به شکل الف  $i_x = 0$  و در نتیجه منبع جریان وابسته مدار باز است. شکل (ب) ساده شده مدار شکل (الف) می‌باشد. معادل تونن از دید A و B را جایگذاری کرده و معادل اسپدانسهای موازی را بصورت شکل (ج) قرار می‌دهیم:



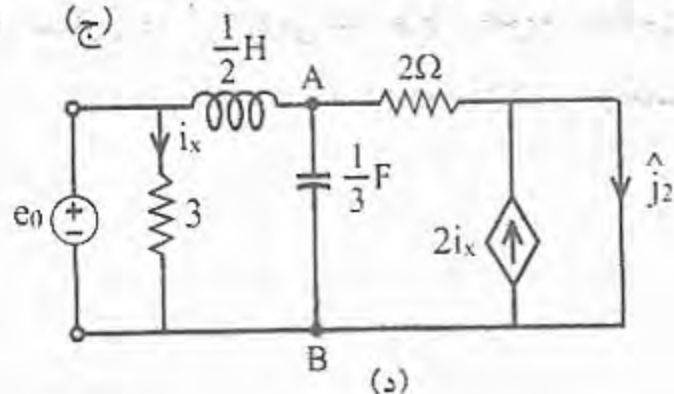
(ب)

$$j_1 = \frac{E_o}{2} \times \frac{2 \parallel \frac{3}{s}}{2 \parallel \frac{3}{s} + \frac{s}{2}} \quad (I)$$

حال اگر جای منبع ولتاژ و جریان اتصال کوتاه را عوض کنیم خواهیم داشت:



(ج)



(د)

مطابق شکل (د) داریم:



$$I_x = \frac{E_o}{3} \rightarrow 2I_x = \frac{2E_o}{3} \quad \text{مقدار منبع جریان:}$$

$$V_{AB} = E_o \frac{\frac{3}{s} \parallel 2}{\frac{s}{2} + \left(\frac{3}{s} \parallel 2\right)}$$

$\hat{j}_2$  متشکل از جریانهای مقاومت 2 اهمی و منبع جریان  $2i_x$  می‌باشد بنابراین داریم:

$$\hat{j}_2 = \frac{V_{AB}}{2} + 2i_x = \frac{E_o}{2} \frac{\frac{3}{s} \parallel 2}{\frac{s}{2} + \left(\frac{3}{s} \parallel 2\right)} + \frac{2E_o}{3} \quad (II)$$

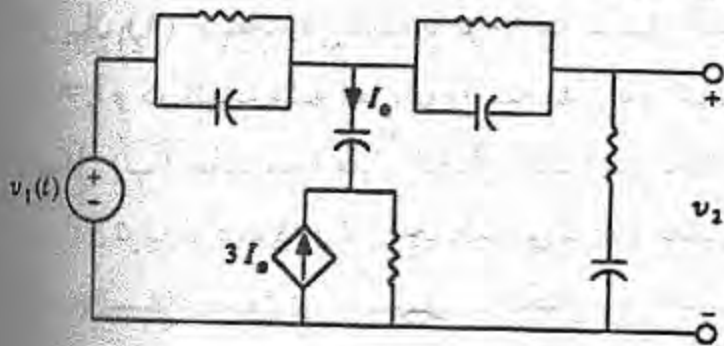
با توجه به روابط (I) و (II) نتیجه می‌شود که  $\hat{j}_1 \neq \hat{j}_2$  است. علت این امر وجود منبع جریان وابسته در مدار می‌باشد. که جمله دوم جریان در حالت اول به علت اتصال کوتاه شدن دو سر مقاومت 3 اهمی ( $i_x = 0$ ) در نتیجه منبع جریان مساوی صفر) صفر می‌گردد. در حالیکه در حالت دوم جمله دوم حاصله از منبع جریان وجود دارد.

۲۰- در مدار شکل (مسألة ۱۶-۲۰) تمام عناصر دارای مقدار یک هستند. در مورد تابع

شبکه  $H(s) = \frac{V_2(s)}{V_1(s)}$  اطلاعاتی از قبیل درجه چندجمله‌ای صورت و مخرج، محل فرکانس‌های

طبیعی محل و مرتبه صفرهای انتقال و هر اطلاع دیگری را بدون آنکه تابع شبکه را تعیین کنید

پیشگویی کنید. با تعیین تابع شبکه این اطلاعات را تایید کنید.



شکل (مسألة ۱۶-۲۰)

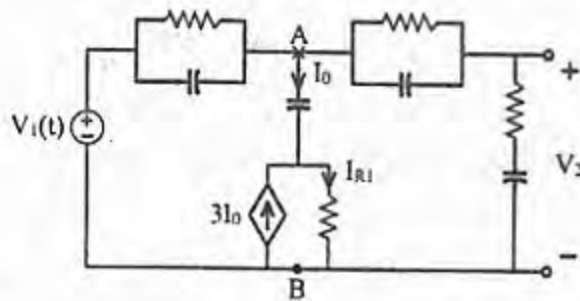
حل:

تعداد عناصر ذخیره کننده انرژی 4 عدد می‌باشد بنابراین مخرج تابع شبکه از درجه 4 می‌باشد با توجه به

شکل دو امپدانس مشابه در بازوی افقی (خازن و مقاومت موازی) دارای مقدار  $\frac{1}{s+1}$  می‌باشند که ایجاد دو

صفر مساوی در  $s=-1$  می‌کنند. و با توجه به امپدانس موجود در شاخه عمودی (خازن و مقاومت سری) با

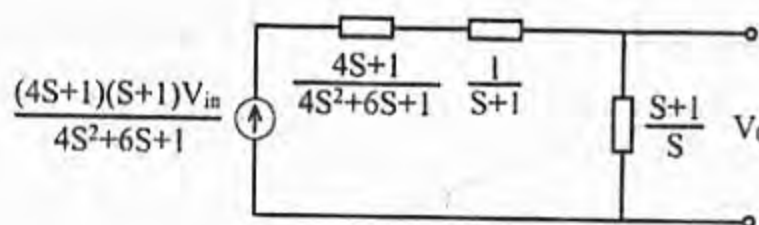
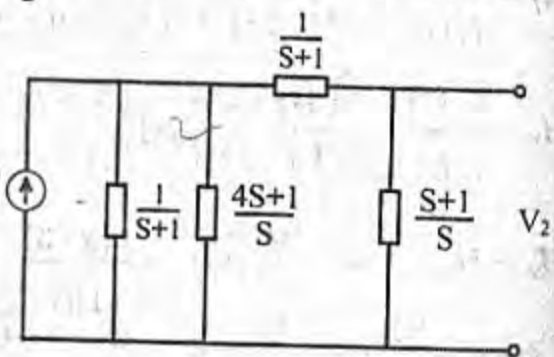
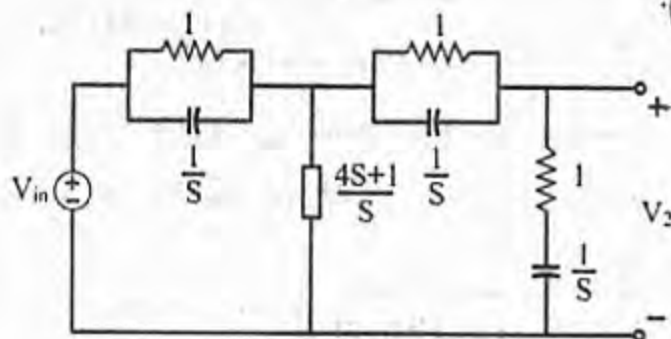
مقدار  $\frac{s+1}{s}$  که ایجاد یک صفر در  $s=-1$  می‌کنند و به طریق مشابه یک صفر یا مقدار  $\frac{4s+1}{s}$  داریم که ایجاد یک صفر دیگر در  $s=-\frac{1}{4}$  می‌کنند بنابراین صفرهای موجود به صورت  $(s+1)^3(4s+1)$  خواهند بود.



با توجه به شکل  $I_{R_1} = 4I_0$  می‌باشد. حال معادل تونن مابین A و B (شاخه وسط) عبارتند از:

$$V_{AB} = I_0 \times \frac{1}{s} + 4I_0 \times 1 = \left( \frac{1}{s} + 4 \right) I_0$$

بنابراین به جای شاخه وسط امپدانس  $\frac{1}{s} + 4$  قرار می‌دهیم:



مطابق شکل‌های (ب) و (ج) و (د) می‌توان مدار را ساده‌تر نمود اکنون از تقسیم ولتاژ داریم:

$$V_o = \frac{(4s+1)(s+1)}{4s^2+6s+1} V_{in} \left[ \frac{\frac{s+1}{s}}{\frac{4s+1}{4s^2+6s+1} + \frac{1}{s+1} + \frac{s+1}{s}} \right]$$

$$H(s) = \frac{V_o}{V_{in}} = \frac{(s+1)^3(4s+1)}{4s^4+22s^3+28s^2+10s+1}$$

با حل معادله  $4s^4+22s^3+28s^2+10s+1=0$  فرکانسهای طبیعی مدار بدست می‌آیند که عبارتند از:

$$s_1 = -0.1719, \quad s_2 = -0.3267, \quad s_3 = -1.1577, \quad s_4 = -3.8436$$

۲۱- با توجه به اطلاعات داده شده در شکل (مسئله ۱۶-۲۱ الف وب) مقدار  $\hat{v}_1$  را برای  $e_s(t) = \delta(t)$  و

به دست آورید.  $e_s(t) = \cos t$ 

(الف)



حل :

از بیان 3 قضیه هم پاسخی استفاده می‌کنیم.

(ب)

شکل (مسألة ۱۶-۲۱)

$$H_I = \frac{J_2(s)}{I_1(s)} = \frac{\frac{2}{s+1} - \frac{1}{s+2}}{\frac{1}{s}} = \frac{s(s+3)}{(s+1)(s+2)}$$

برای  $e_s(t) = \delta(t)$ 

$$H_v = \frac{\hat{v}_1(s)}{e_s(s)} = \frac{\hat{v}_1(s)}{1} = \hat{v}_1(s)$$

$$H_v = H_I \Rightarrow \hat{v}_1(s) = \frac{s(s+3)}{(s+1)(s+2)} = \frac{s^2+3s+2-2}{s^2+3s+2} = 1 - \frac{2}{(s+1)(s+2)}$$

$$\hat{V}_1(s) = 1 + 2 \left( \frac{1}{s+2} - \frac{1}{s+1} \right) \Rightarrow \hat{v}_1(t) = [\delta(t) + 2e^{-2t} - 2e^{-t}] u(t) \quad (a)$$

$$H_I = \frac{J_2(s)}{I_1(s)} = \frac{s(s+3)}{(s+1)(s+2)}$$

برای  $e_s(t) = \cos t$ 

$$H_v = \frac{\hat{V}_1(s)}{eE(s)} = \frac{\hat{V}_1(s)}{\frac{s}{s^2+1}} = \frac{(s^2+1)\hat{V}_1(s)}{s}$$

$$H_I = H_v \Rightarrow \frac{(s^2+1)\hat{V}_1(s)}{s} = \frac{s(s+3)}{(s+1)(s+2)} \Rightarrow \hat{V}_1(s) = \frac{s^2(s+3)}{(s+1)(s+2)(s^2+1)}$$

$$\hat{V}_1(s) = \frac{A}{s+1} + \frac{B}{s+2} + \frac{CS+D}{s^2+1}$$

$$A(s+2)(s^2+1) + B(s+1)(s^2+1) + (CS+D)(s+1)(s+2) = s^2(s+3)$$

$$s = -2 \Rightarrow -5B = 4 \Rightarrow [B = -0.8]$$

$$s = -1 \Rightarrow 2A = 2 \Rightarrow [A = 1]$$

$$s=0 \Rightarrow 2A+B+2D=0 \Rightarrow 2D=-\frac{12}{10} \Rightarrow [D=-0.6]$$

$$s=1 \Rightarrow 6A+4B+6C+6D=4$$

$$6C=4-6+\frac{32}{10}+\frac{36}{10} \Rightarrow [C=0.8]$$

$$\hat{v}_1(t) = [e^{-t} - 0.8e^{-2t} + 0.8\cos t - 0.6\sin t] u(t) \quad (b)$$

بنا به قضیه جمع آثار و روابط (a) و (b) داریم:

$$\hat{v}_1(t) = [\delta(t) - e^{-t} + 1.2e^{-2t} + 0.8\cos t - 0.6\sin t] u(t)$$

۲۲-الف - با انجام دو آزمایش بر روی یک شبکه دسته‌ای از توابع شبکه مانند شکل (مسئله ۱۶-۲۲ الف و

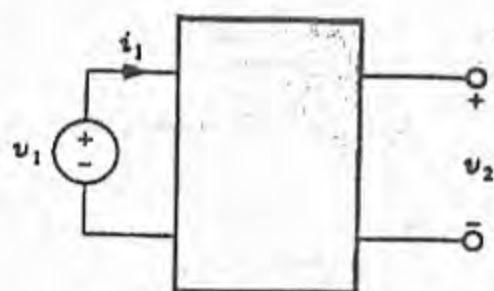
ب) تعریف شده‌اند. هر گونه تساوی که ممکن است میان چند جمله‌ای‌های مختلف  $A(s)$ ،

$B(s)$ ،  $C(s)$ ،  $D(s)$ ،  $E(s)$ ،  $F(s)$ ،  $G(s)$ ،  $H(s)$  وجود داشته باشد بیان کنید.

ب - به عنوان مثال فیزیکی از نتایج به دست آمده در قسمت (الف) چند جمله‌ای‌های  $B(s)$ ،  $A(s)$

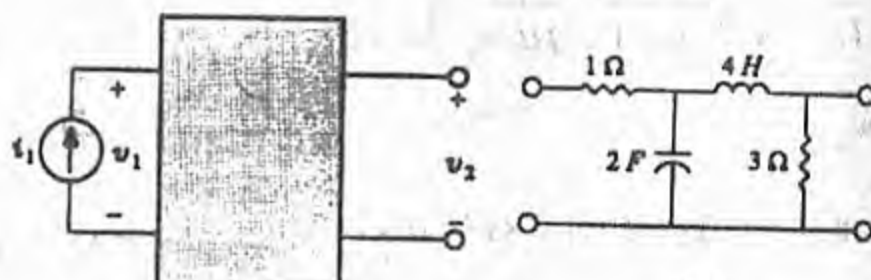
،  $C(s)$ ،  $D(s)$ ،  $E(s)$ ،  $F(s)$ ،  $G(s)$  و  $H(s)$  را برای مدار شکل (مسئله ۱۶-۲۲ ج) به

دست آورید.



$$\frac{V_2(s)}{I_1(s)} = \frac{A(s)}{B(s)}, \quad \frac{V_2(s)}{V_1(s)} = \frac{C(s)}{D(s)}$$

(ب)



$$\frac{I_1(s)}{V_1(s)} = \frac{E(s)}{F(s)}, \quad \frac{V_2(s)}{I_1(s)} = \frac{G(s)}{H(s)}$$

(الف)

(ج)

شکل (مسئله ۱۶-۲۲)

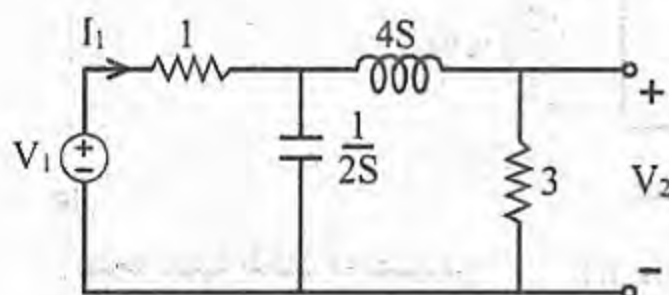
حل:

الف:  $\frac{V_2}{V_1}$  فرکانسهای طبیعی اتصال کوتاه را می‌دهند، صفرهای  $\frac{V_2}{I_1}$  نیز فرکانسهای طبیعی اتصال کوتاه

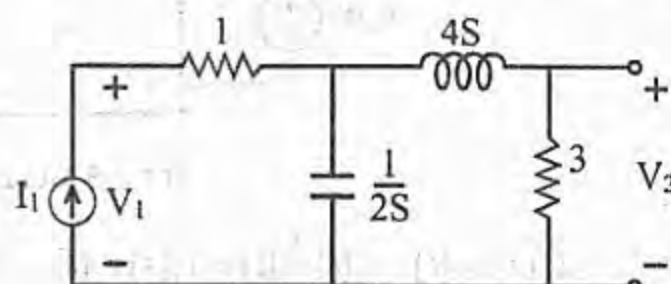
هستند، همچنین قطبهای  $\frac{I_1}{V_1}$  فرکانسهای طبیعی اتصال کوتاه هستند پس  $A(s)=D(s)=F(s)$

فرکانسهای طبیعی مدار باز هستند پس  $H(s)=E(s)=B(s)$  است.

ب:



(1)



(2)



در آزمایش اول مدار بصورت شکل (۱) است پس:

$$\frac{V_1}{I_1} = Z = 1 + \frac{1}{2s} \parallel (4s+3) = \frac{8s^2+10s+4}{8s^2+6s+1} = \frac{A(s)}{B(s)}$$

$V_2$  را با توجه به اینکه  $I_1$  را داریم بدست می‌آوریم:

$$V_2 = I_1 \times \frac{\frac{1}{2s}}{\frac{1}{2s} + 4s+3} \times 3 = \frac{3I_1}{8s^2+6s+1} = \frac{V_1}{Z} \times \frac{3}{8s^2+6s+1}$$

$$V_2 = \frac{3V_1}{8s^2+10s+4} \Rightarrow \frac{V_2}{V_1} = \frac{3}{8s^2+10s+4} = \frac{C(s)}{D(s)}$$

در آزمایش دوم مدار بصورت شکل (۲) است پس:

$$\frac{I_1}{V_1} = \frac{1}{Z} = \frac{8s^2+6s+1}{8s^2+10s+4} = \frac{E(s)}{F(s)}$$

نسبت  $\frac{V_2}{I_2}$  را در بالا بدست آوردیم:

$$\frac{V_2}{I_1} = \frac{3}{8s^2+6s+1} = \frac{G(s)}{H(s)}$$

چنان چه مشاهده می‌شود

$$A(s) = D(s) = F(s) = 8s^2+10s+4$$

$$H(s) = E(s) = B(s) = 8s^2+6s+1$$

۲۳- دو قطبی  $\mathcal{N}_R$  از عناصر RCL پسیو خطی تغییرناپذیر با زمان ساخته شده است. اندازه‌گیریهای زیر انجام شده است:

$$v_1(t) = 4 \cos(5t + 60^\circ), \quad v_2 = 0$$

$$i_1(t) = \cos(5t + 80^\circ), \quad i_2(t) = 2 \cos(5t + 70^\circ)$$

در اندازه‌گیری بعدی می‌دانیم  $v_1(t) = 2 \cos(5t + 70^\circ)$  و  $v_2(t) = \cos(5t + 20^\circ)$ . جریان  $i_1(t)$  را حساب کنید.



شکل (مسئله ۱۶-۲۳)

حل:

$$\hat{i}_1(t) \hat{v}_1(t) + \hat{i}_2(t) \hat{v}_2(t) = \hat{i}_1(t) v_1(t) + \hat{i}_2(t) v_2(t)$$

از نتیجه قضیه تلگان که بصورت

در این مسئله  $\hat{i}_1(t) = i_1(t)$  است برای کمتر بودن محاسبات از روش فازوری استفاده می‌کنیم:

$$(1 \angle 80^\circ) (2 \angle 10^\circ) + (2 \angle 70^\circ) (1 \angle 20^\circ)$$

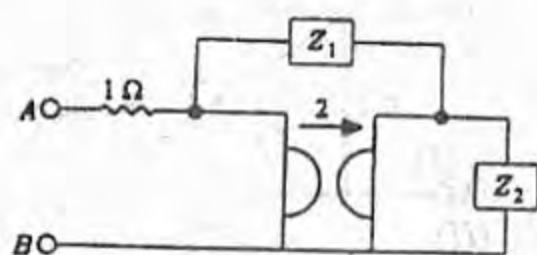
$$= [i_1(t)] (4 \angle 60^\circ) + [\hat{i}_2(t)] (0)$$

$$\Rightarrow [i_1(t)] (4 \angle 60^\circ) = (2 \angle 90^\circ) + (2 \angle 90^\circ)$$

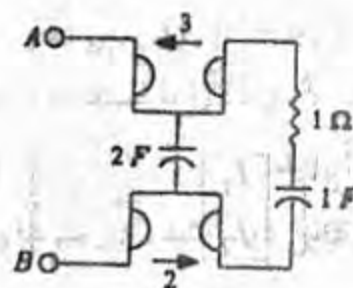
$$i_1(t) = (4 \angle 90^\circ) / (4 \angle 60^\circ) = 1 \angle 30^\circ$$

$$i_1(t) = \cos(5t + 30^\circ)$$

۲۴- امپدانس دیده شده در سرهای A و B دو مدار شکل (مسئله ۱۶-۲۴ الف و ب) چیست؟



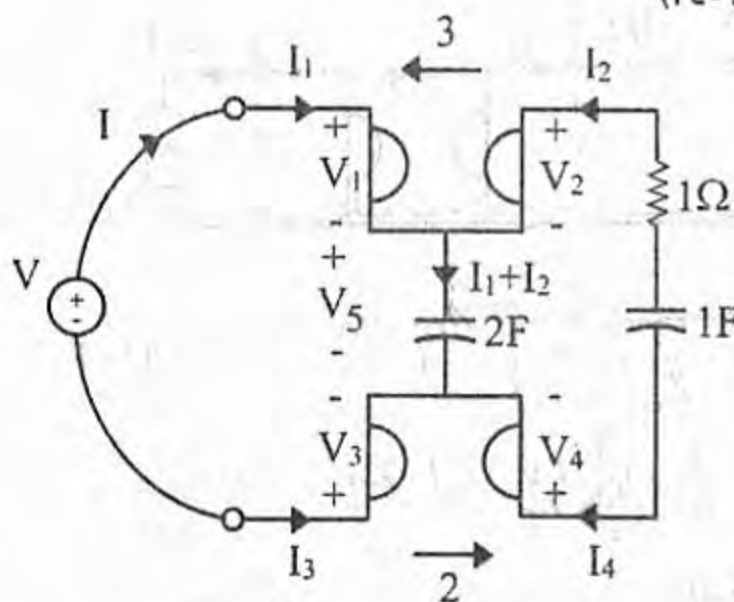
(ب)



(الف)

شکل (مسئله ۱۶-۲۴)

حل:



$$\begin{bmatrix} V_2 \\ V_1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 3 \\ -3 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I_2 \\ I_1 \end{bmatrix} \quad (I) \quad \text{(الف)}$$

$$\begin{bmatrix} V_3 \\ V_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 2 \\ -2 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I_3 \\ I_4 \end{bmatrix} \quad (II)$$

با توجه به شکل داریم:

$$\begin{cases} I_3 = -I_1 = -I \\ I_4 = -I_2 \\ V_s = (I_1 + I_2) \times \frac{1}{2s} \quad (III) \\ I_2 = -\frac{V_2 + V_5 - V_4}{1 + \frac{1}{s}} \quad (IV) \end{cases}$$

$$(I) \rightarrow V_2 = 3I_1 \Rightarrow V_2 = 3I$$

$$(II) \rightarrow V_4 = -2I_3 \Rightarrow V_4 = 2I$$

$$(IV), (III) \rightarrow V_5 = \frac{I}{s(2s+3)}$$

$$(IV), (I) \rightarrow V_1 = 3 \times \frac{V_2 + V_5 - V_4}{1 + \frac{1}{s}} = I \frac{3(2s+1)}{2s+3}$$

$$(IV), (II) \rightarrow V_3 = 2 \times \frac{V_2 + V_5 - V_4}{1 + \frac{1}{s}} = I \frac{2(2s+1)}{2s+3}$$

$$V = V_1 + V_5 - V_3 \Rightarrow V = I \left[ \frac{3(2s+1)}{2s+3} + \frac{1}{s(2s+3)} - \frac{2(2s+1)}{2s+3} \right]$$

$$Z = \frac{V}{I} = \frac{2s^2 + s + 1}{s(2s+3)}$$

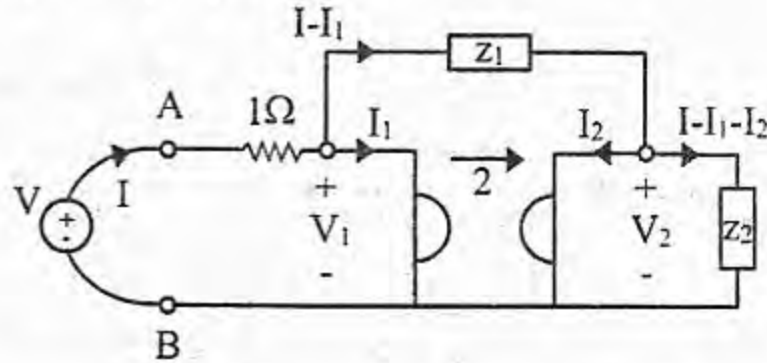
(ب) مطابق شکل :

$$\begin{bmatrix} V_1 \\ V_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 3 \\ -3 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I_1 \\ I_2 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} V_1 = 3I_2 & (I) \\ V_2 = -3I_1 & (II) \end{cases}$$

$$V_2 = (I - I_1 - I_2)Z_2 \quad (III)$$

$$V_1, V_2 = Z_1(I - I_1) \quad (IV)$$

$$V = I + V_1 \quad (V)$$



$$(III) \rightarrow I_2 = -\frac{V_2}{Z_2} + I - I_1 \xrightarrow{(I)} V_1 = 3 \left[ -\frac{V_2}{Z_2} + I - I_1 \right] \xrightarrow{(II)} V_1 = -\frac{3V_2}{Z_2} + 3I + V_2$$

$$\rightarrow V_1 = \left[ -\frac{3}{Z_2} + 1 \right] V_2 + 3I \xrightarrow{(IV)} V_1 = \left[ -\frac{3}{Z_2} + 1 \right] (V_1 - Z_1I + Z_1I_1) + 3I$$

$$V_1 = V_1 - Z_1I + Z_1I_1 - \frac{3V_1}{Z_2} + \frac{3Z_1}{Z_2}I - \frac{3Z_1}{Z_2}I_1 + 3I$$

$$\rightarrow \frac{3}{Z_2}V_1 = I \left[ -Z_1 + 3 + \frac{3Z_1}{Z_2} \right] + I_1 \left[ Z_1 - \frac{3Z_1}{Z_2} \right] \quad (VI)$$

$$(IV), (II) \rightarrow V_1 + 3I_1 = Z_1(I - I_1) \rightarrow I_1 = \frac{Z_1I - V_1}{3 + Z_1}$$

$I_1$  را در رابطه (VI) قرار می‌دهیم:

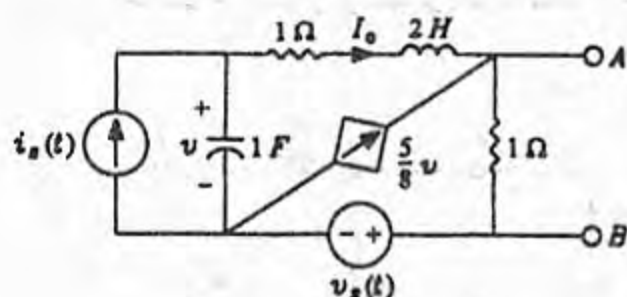
$$\frac{3}{Z_2} V_1 = I \left( -Z_1 + 3 + \frac{3Z_1}{Z_2} \right) + \left( \frac{Z_1 I - V_1}{3 + Z_1} \right) \left( Z_1 - \frac{3Z_1}{Z_2} \right)$$

$$\rightarrow V_1 = \frac{9I [Z_1 + Z_2]}{9 + Z_1 Z_2}$$

$$V = I + \frac{9I [Z_1 + Z_2]}{9 + Z_1 Z_2}$$

$$\frac{V}{I} = \frac{9 + Z_1 Z_2 + 9Z_1 + 9Z_2}{9 + Z_1 Z_2}$$

با جایگذاری  $V_1$  در رابطه (V) داریم:



شکل (مسئله ۱۶-۲۵)

۲۵- در مدار شکل (مسئله ۱۶-۲۵)  $V_o = 2$  و  $I_o = 1$

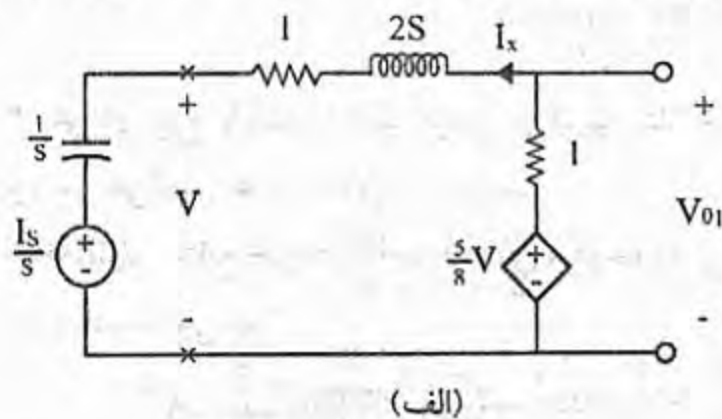
بوده و داریم  $v_s(t) = u(t)$  و  $i_s(t) = e^{-\frac{t}{2}} u(t)$   
الف- ولتاژ دو سر A و B را با استفاده از قضیه جمع آثار به دست آورید.

ب- مدار معادل تونن دیده شده در سرهای A و B را تعیین کنید.

حل:

مسئله را چهار قسمت می‌کنیم:

(۱) فقط  $i_s(t)$  در مدار وجود دارد و شرایط اولیه نیز صفر است. در این صورت معادل تونن منبع  $i_s(t)$  و خازن 1 اهمی را طبق شکل الف رسم می‌کنیم.



(الف)

$$V_{o1} = -I_x + \frac{5}{8} V \quad (a)$$

$$V = \frac{I_x}{s} + \frac{I_s}{s} \quad (b)$$

$$KVL: \left( \frac{1}{s} + 2 + 2s \right) I_x = \frac{5}{8} V - \frac{I_s}{s} \quad (c)$$

از طرف راست مدار:

از طرف چپ مدار:



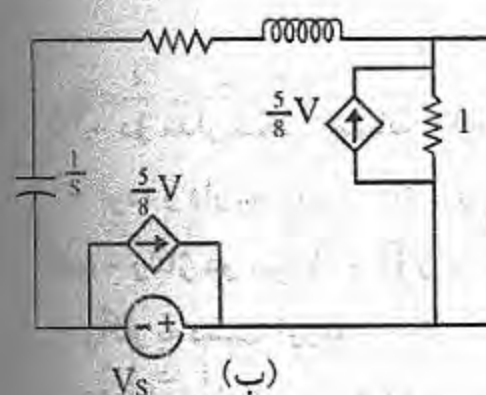
$$(b), (c) \rightarrow I_x = \frac{-3I_s}{16s^2 + 16s + 3}, \quad V = \frac{16(s+1)}{16s^2 + 16s + 3} I_s$$

$$(a) \rightarrow V_{o1} = \frac{3I_s}{16s^2 + 16s + 3} + \frac{5}{8} \times \frac{16(s+1)I_s}{16s^2 + 16s + 3} = \frac{10s+13}{16s^2 + 16s + 3} I_s$$

(۲) فقط  $V_x(t)$  در مدار وجود دارد و شرایط اولیه نیز صفر است.

در این صورت منبع جریان وابسته را بین مقاومت ۱ اهمی و منبع نایسته توزیع می‌کنیم تا مدار بصورت استاندارد درآید (مطابق شکل (ب)).

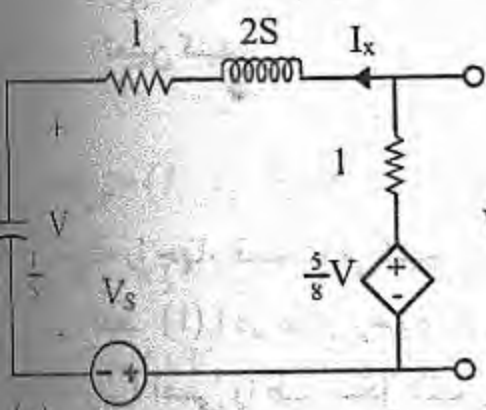
حال منبع ولتاژ و منبع جریان به صورت موازی با هم می‌باشند بنابراین منبع جریان را حذف می‌کنیم و همچنین معادل تونن مقاومت ۱ اهمی و منبع جریان وابسته را رسم می‌کنیم شکل (ج) حاصل می‌شود.



$$V_{o2} = -I_x + \frac{5}{8} V \quad (a)$$

$$V = \frac{I_x}{s} \quad (b)$$

$$\left( 2 + 2s + \frac{1}{s} \right) I_x = \frac{5}{8} V + V_s \quad (c)$$



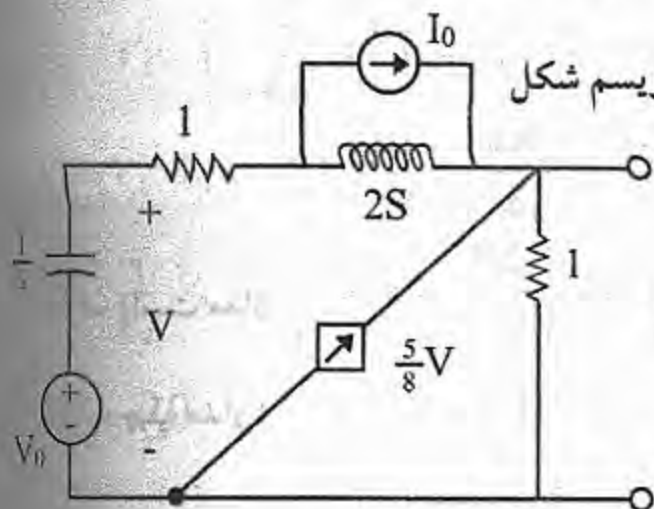
$$(b), (c) \rightarrow I_x = \frac{8s}{16s^2 + 16s + 3} V_s \text{ و } V = \frac{8}{16s^2 + 16s + 3} V_s$$

$$V_{o2} \xrightarrow{(a)} V_{o2} = -\frac{8s}{16s^2 + 16s + 3} V_s + \frac{5}{8} \times \frac{8}{16s^2 + 16s + 3} V_s$$

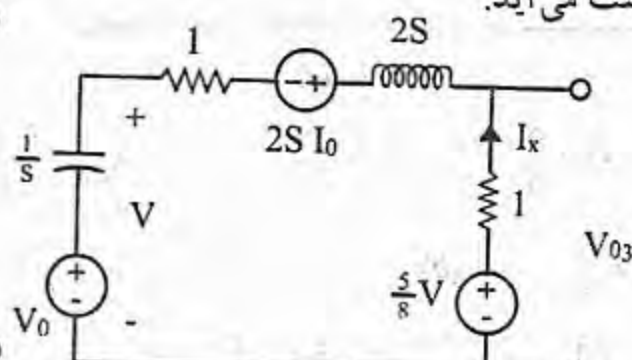
$$\rightarrow V_{o2} = \frac{5-8s}{16s^2 + 16s + 3} V_s$$

(۳) هر دو منبع نایسته را صفر فرض می‌کنیم ولتاژ خروجی ناشی از شرایط اولیه  $V_o = 2$  و  $I_o = 1$  را بررسی می‌کنیم مطابق شکل (د) داریم:

معادل تونن منابع جریان با امپدانسهای مربوطه را می‌نویسم شکل (ه) بدست می‌آید:



$$V_{o3} = -I_x + \frac{5}{8} V \quad (a)$$



$$V = \frac{I_x}{s} + V_o \quad (b)$$

$$\left(2 + 2s + \frac{1}{s}\right) I_x = \frac{5}{8} V - V_o - 2s I_o \quad (c)$$

$$(b), (c) \rightarrow I_x = \frac{s(5s-8)}{16s^2+16s+3} V_o - \frac{16s^2}{16s^2+16s+3} I_o$$

$$\xrightarrow{a} V_{o3} = \frac{40s^2+169s-25}{16s^2+16s+3} V_o - \frac{2s(s-8s)}{16s^2+16s+3} I_o$$

بنابراین بنا به خاصیت جمع آثار داریم:

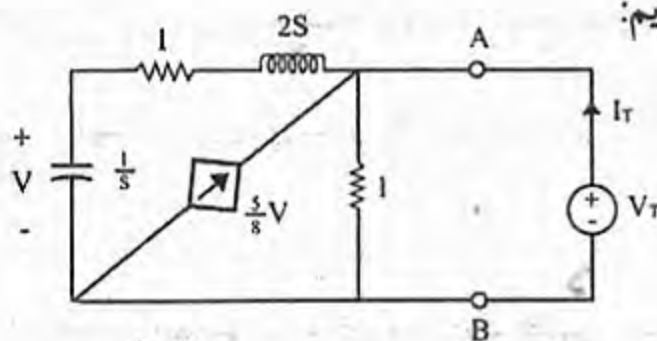
$$V_o = V_{o1} + V_{o2} + V_{o3}$$

$$V_o = \frac{[(10s+13)I_s + (5-8s)V_s + (40s^2+169s-25)V_o + (16s^2-10s)I_o]}{16s^2+16s+3}$$

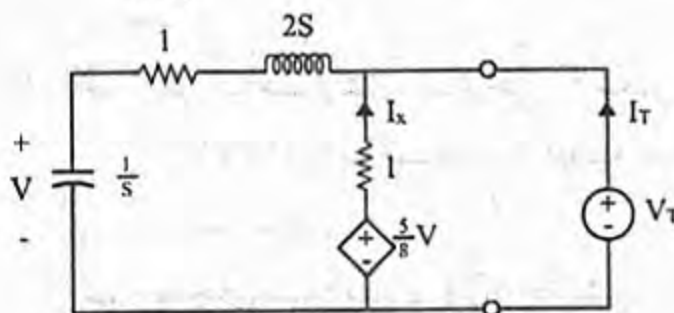
$$V_s = \frac{1}{s}, \quad I_s = \frac{1}{s + \frac{1}{2}}, \quad V_o = 2, \quad I_o = 1$$

(ب) برای محاسبه  $Z_{th}$  منابع نابسته را صفر می‌کنیم و داریم:

از معادل تونن مقاومت 1 اهمی و منبع جریان وابسته شکل (ب) حاصل می‌شود:



(الف)



(ب)

$$V = \frac{I_T + I_x}{s} \quad (a)$$

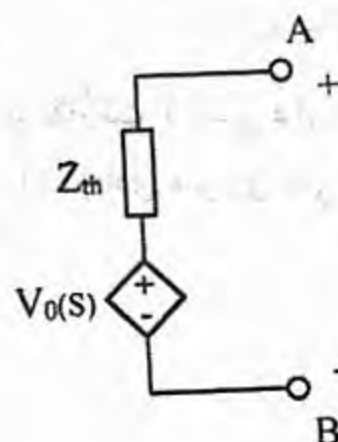
$$\left(\frac{1}{s} + 1 + 2s\right)(I_T + I_x) + I_x = \frac{5}{8} V \quad (b)$$

$$V_T = \frac{s}{8} V - I_x \quad (c)$$

$$(a), (b) \rightarrow I_x = -\frac{16s^2+8s+3}{16s^2+16s+3} I_T \quad \text{و} \quad V = \frac{8}{16s^2+16s+3} I_T$$

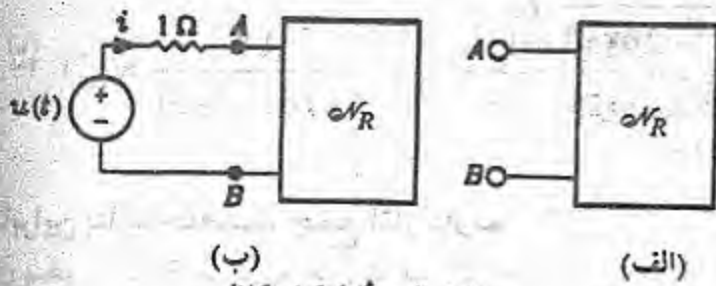
$$\xrightarrow{c} V_T = \frac{5}{8} \times \frac{8}{16s^2+16s+3} I_T + \frac{16s^2+8s+3}{16s^2+16s+3} I_T$$

$$Z_{th} = \frac{V_T}{I_T} = \frac{16s^2+8s+8}{16s^2+16s+3}$$



$V_{th}$  همان  $V_o(s)$  قسمت (الف) می‌باشد.

۲۶- مدار  $N_R$  خطی تغییرناپذیر با زمان است و برای شکل (مسئله ۱۶-۲۶ ب) داریم  $i(t) = (2 - 1.5e^{0.5t}) u(t)$  پایداری مدار  $N_R$  سمت راست را با فرض مدار باز بودن سرهای A و B و یا اتصال کوتاه بودن آن بررسی کنید.



شکل (مسئله ۱۶-۲۶ ب)

حل:

$$I(s) = \frac{2}{s} - \frac{\frac{3}{2}}{s - \frac{1}{2}} = \frac{s-2}{s(2s-1)}$$

$$V(s) = \frac{1}{s}$$

$$Z_T = \frac{V(s)}{I(s)} = \frac{\frac{1}{s}}{\frac{s-2}{s(2s-1)}} = \frac{2s-1}{s-2}$$

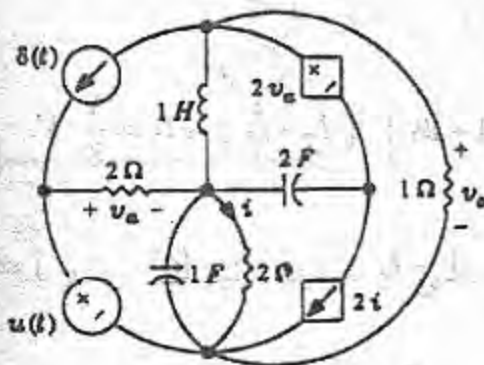
$$Z_{AB} = Z_T - 1$$

$$Z_{AB} = \frac{2s-1}{s-2} - 1 = \frac{s+1}{s-2}$$

امپدانس ورودی دیده شده از دو سر منبع ولتاژ:

$Z_{AB}$  امپدانس ورودی مدار  $N_e$  عبارتست از:

با توجه به امپدانس ورودی چون یک قطب در سمت راست محور موهومی وجود دارد بنابراین سیستم ناپایدار است.



شکل (مسئله ۱۶-۲۷)

۲۷- الف- می‌خواهیم ولتاژ خروجی  $v_o$  شکل (مسئله

۱۶-۲۷) را با استفاده از قضیه جمع آثار

حساب کنیم.

ب- به جای منبع جریان  $\delta(t)$  چه منبع ولتاژی قرار

دهیم تا ولتاژ خروجی تغییر نکند؟

پ- مدار معادل تونن دیده شده در دوسر مقاومت

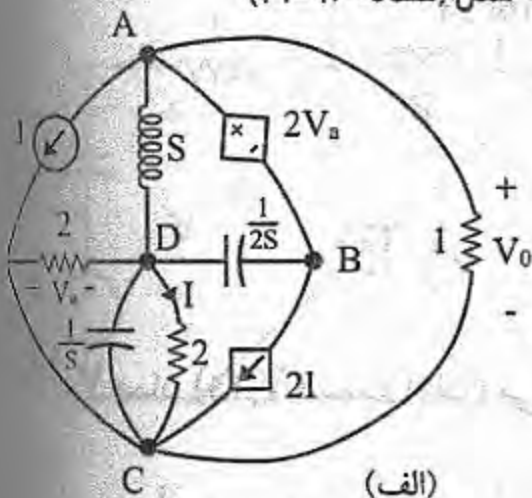
خروجی را تعیین کنید.

حل:

الف) فرض می‌کنیم فقط منبع جریان  $\delta(t)$  موجود باشد داریم:

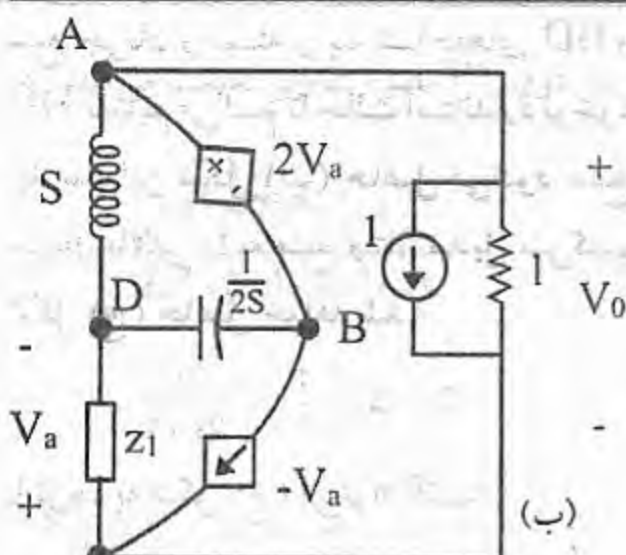
$$-V_a = 2I$$

با توجه به شکل: منبع جریان نابسته بصورت موازی با مقاومت 1 اهمی قرار دارد و دو عدد مقاومت 2 اهمی و خازن 1 فارادی موازی می‌باشند



(الف)





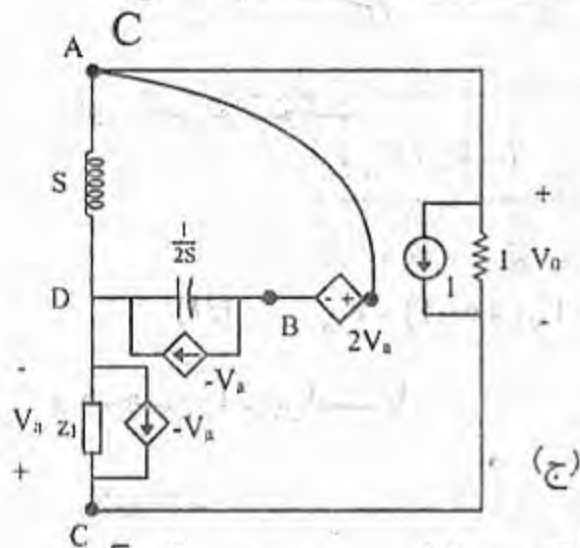
بنابراین شکل (ب) حاصل می‌شود.

$$Z_1 = 2 \parallel 2 \parallel \frac{1}{s} = \frac{1}{s+1}$$

حال منابع ولتاژ وابسته و جریان وابسته را در شاخه‌ها پخش می‌کنیم تا حالت استاندارد مدار ظاهر شود بنابراین شکل (ج) را خواهیم داشت:

اگر منبع ولتاژ وابسته را داخل شاخه‌های BD پخش کنیم و معادل نرتن آنرا رسم کنیم شکل (د) حاصل می‌گردد.

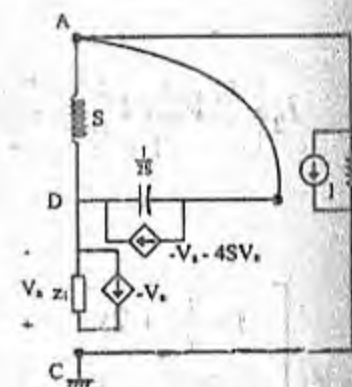
جهت نوشتن معادلات گره پتانسیل نقاط را بصورت زیر فرض می‌کنیم:



$$(*) V_o = E_1$$

$$(**) -V_o = E_2$$

$$\begin{cases} \text{زمین : } C \\ E_1 : A \\ E_2 : D \end{cases}$$



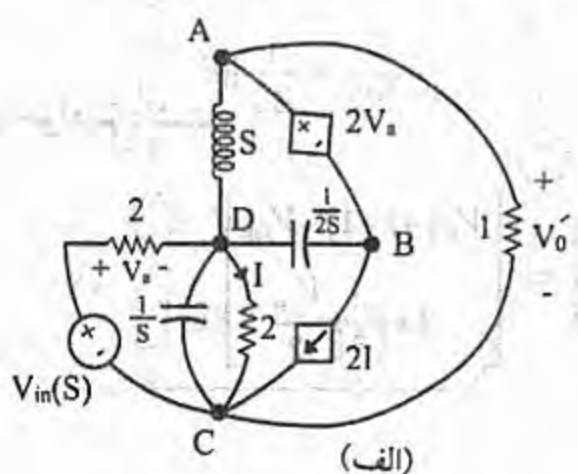
$$\begin{bmatrix} \frac{1}{s} + 2s + 1 & -\left(\frac{1}{s} + 2s\right) \\ -\left(\frac{1}{s} + 2s\right) & \frac{1}{s} + 2s + \frac{1}{Z_1} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} E_1 \\ E_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} (1+4s)V_a - 1 \\ V_a - (1+4s)V_a \end{bmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} (*) \\ (**) \end{pmatrix} \begin{bmatrix} \frac{1}{s} + 2s + 1 & -\left(\frac{1}{s} + 2s\right) + (1+4s) \\ -\left(\frac{1}{s} + 2s\right) & \frac{1}{s} + 2s + \frac{1}{Z_1} - 4s \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_o \\ -V_o \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$V_o = \frac{-\left(\frac{1}{s} + 1 - s\right)}{\left(\frac{1}{s} + 2s + 1\right)\left(\frac{1}{s} + 1 - s\right) + \left(-\frac{1}{s} + 2s + 1\right)\left(\frac{1}{s} + 2s\right)}$$

از روش کرامر داریم:

$$V_o = \frac{s(s^2 - s - 1)}{2s^4 + 3s^3 + 2s^2 + 3s}$$

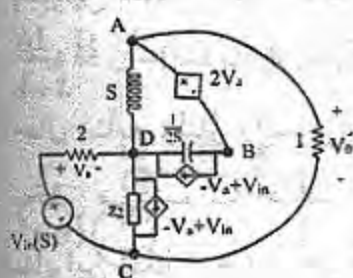


حال فقط منبع ولتاژ u(t) را در نظر می‌گیریم بنابراین داریم:

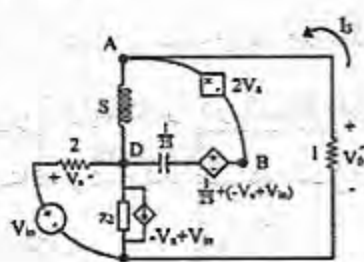
$$KVL : 2I = -V_a + V_{in}$$



منبع جریان وابسته را به شاخه‌های BD و DC تقسیم می‌کنیم تا حالت استاندارد بوجود آید بنابراین شکل (ب) حاصل می‌شود. منبع جریان بالایی را به منبع ولتاژ تبدیل می‌کنیم شکل (ج) حاصل خواهد شد.



(ب)



(ج)

$$Z_2 = 2 \parallel \frac{1}{s} = \frac{2}{2s+1}$$

با توجه به شکل (ج) می‌توان گفت:

$$V_{DC} = -V_a + V_{in} \quad (I)$$

برای  $I_1$  می‌توان نوشت:

$$I_1 = \frac{-2V_a + \frac{1}{2s}(-V_a + V_{in})}{\frac{1}{2s}}$$

$$\rightarrow I_1 = -V_a(4s+1) + V_{in} \quad (II)$$

و همچنین  $I_2$  برابر است با:

$$I_2 = -V_a + V_{in} - \frac{V_{in}}{2} = -V_a + \frac{V_{in}}{2} \quad (III)$$

از تجزیه و تحلیل گره با توجه به فرضیات زیر می‌توان نوشت:

پتانسیل C: زمین

پتانسیل A:  $E_1$

پتانسیل D:  $E_2$

$$\begin{bmatrix} 1 + \frac{1}{s} + 2s & -\left(\frac{1}{s} + 2s\right) \\ -\left(\frac{1}{s} + 2s\right) & \frac{1}{s} + 2s + \frac{1}{2} + \frac{1}{Z_2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} E_1 \\ E_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -I_1 \\ I_1 - I_2 \end{bmatrix}$$

از روابط (II) و (III)،  $I_1$  و  $I_2$  را جایگزین می‌کنیم و همچنین بنا به (I):

$$\begin{cases} E_2 = V_{DC} = -V_a + V_{in} \\ E_1 = V_o' \end{cases}$$

پس خواهیم داشت:

$$\begin{bmatrix} 1 + \frac{1}{s} + 2s & -\left(\frac{1}{s} + 2s\right) \\ -\left(\frac{1}{s} + 2s\right) & \frac{1}{s} + 2s + \frac{1}{2} + \frac{2s+1}{2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} V_o' \\ -V_a + V_{in} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} V_a(4s+1) - V_{in} \\ -4sV_a + \frac{V_{in}}{2} \end{bmatrix}$$

می‌دانیم  $V_{in} = \frac{1}{s}$  بنابراین از دو معادله بدست آمده از ماتریس فوق  $V'_o$  بصورت زیر بدست می‌آید.

$$V'_o = \frac{4s^3 + 7s^2 - \frac{s}{2} + \frac{1}{2}}{2s^4 + 3s^3 + 2s^2 + 3s}$$

بنابراین خاصیت جمع آثار  $V_{oT}$  عبارتست از:

$$V_{oT} = V_o + V'_o = \frac{5s^3 + 6s^2 - \frac{3}{2}s + \frac{1}{2}}{2s^4 + 3s^3 + 2s^2 + 3s}$$

ب- ولتاژ خروجی به ازای ورودی منبع جریان  $i_i(s) = 1$  با توجه به قسمت الف عبارتست از:

$$V_o(s) = \frac{s^2 - s - 1}{2s^3 + 3s^2 + 2s + 3} \times i_i(s) = \frac{s^2 - s - 1}{2s^3 + 3s^2 + 2s + 3} \quad (I)$$

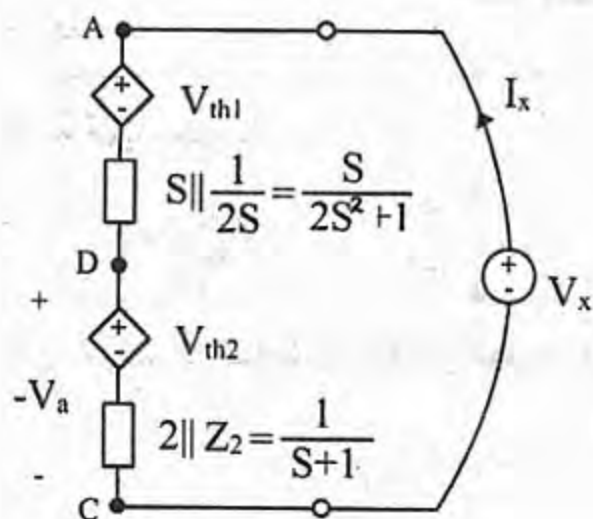
حال اگر به جای منبع جریان  $i_i$  منبع ولتاژ  $v_i$  قرار دهیم داریم:

$$V_o(s) = V_i(s) \xrightarrow{(I)} V_i(s) = \frac{s^2 - s - 1}{2s^3 + 3s^2 + 2s + 3} = \frac{1}{2} \left[ \frac{0.846}{s + 1.5} + \frac{0.154s - 1.831}{s^2 + 1} \right]$$

$$v_i(t) = \frac{1}{2} \left( 0.846 e^{-1.5t} + 0.154 \cos t - 1.231 \sin t \right) u(t)$$

لازم به ذکر است که در این مدار از منبع ولتاژ  $u(t)$  صرف نظر کردیم، زیرا که منبع ولتاژ  $u(t)$  ثابت بود. به عبارت دیگر منبع ولتاژ  $u(t)$  را اتصال کوتاه فرض کردیم و اثر تغییرات منبع جریان و تبدیل آن به منبع ولتاژ را مورد بحث قرار دادیم.

پ) بنابه شکل (د) می‌توان معادل تونن قسمت‌های مختلف را رسم نمود:



$$V_{th1} = V_a \frac{s(4s+1)}{2s^2+1} \quad (I)$$

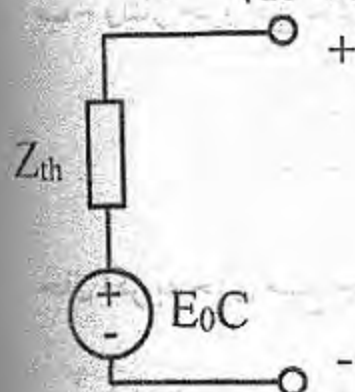
$$V_{th2} = \frac{V_a}{s+1} \quad (II)$$

$$KVL : V_x = V_{th1} + V_{th2} + I_x \left( \frac{s}{2s^2+1} + \frac{1}{s+1} \right)$$

$$KVL : -V_a = V_{th2} + \frac{I_x}{s+1} \quad (II) \Rightarrow V_a = \frac{-I_x}{s+2}$$

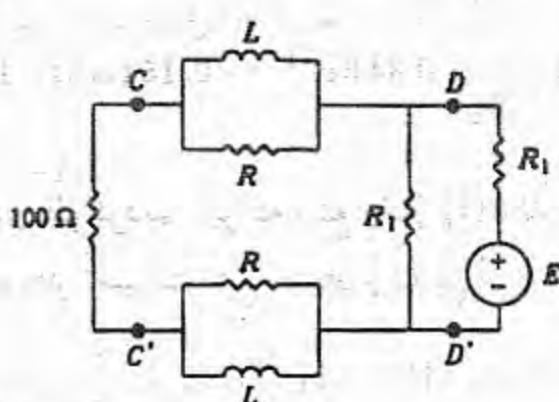
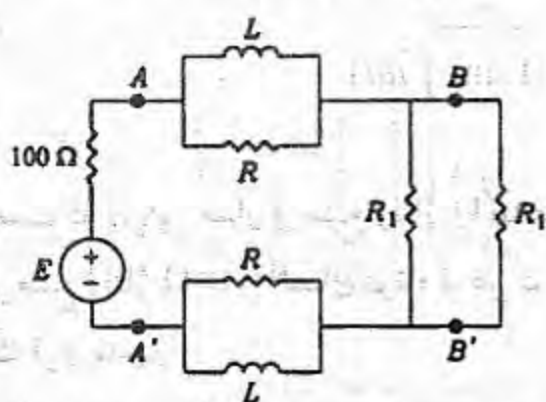
$$V_x = -\frac{I_x}{s+2} \times \frac{s(4s+1)}{2s^2+1} + \frac{-I_x}{s+2} \times \frac{1}{s+1} + I_x \left( \frac{s}{2s^2+1} + \frac{1}{s+1} \right)$$

$$Z_{th} = \frac{V_x}{I_x} = \frac{-s^2+s+1}{(2s^2+1)(s+2)}$$



بنابراین معادل تونن دیده شده بصورت شکل مقابل است که در آن  $E_{0C}$  همان  $V_{OT}$  قسمت (الف) می‌باشد.

۲۸- در مدار شکل (مسئله ۱۶-۲۸) می‌دانیم  $v_{AB} = \frac{E}{3}$  و  $v_{CC'} = \frac{E}{30}$ . مقدار مقاومت  $R_1$  را تعیین کنید.



شکل (مسئله ۱۶-۲۸)

$$i_2 = i_1, \quad i_2 = \frac{v_{BB'}}{R_1}, \quad i_1 = \frac{v_{CC'}}{100}$$

حل :

راه حل اول :

طبق قضیه هم‌پاسخی داریم :

$$\frac{v_{BB'}}{R_1} = \frac{v_{CC'}}{100} \Rightarrow R_1 = 100 \times \frac{v_{BB'}}{v_{CC'}}, \quad v_{CC'} = \frac{E}{30}, \quad v_{BB'} = ?$$

$$(KVL) \quad v_{BB'} = v_{BA} + v_{AA'} + v_{A'B'}, \quad v_{BA} = v_{A'B'} = I_x (LS \parallel R)$$

$$\Rightarrow v_{BB'} = 2 v_{BA} + v_{AA'} = 2 (-v_{AB}) + v_{AA'} = -2 v_{AB} + v_{AA'}$$

$$\Rightarrow v_{BB'} = -\frac{2}{3} E + v_{AA'} \quad (a)$$

$$v_{AA'} = 100 i_x + E, \quad i_x = \frac{-v_{BB'}}{R_1} = \frac{-2v_{BB'}}{R_1} \Rightarrow v_{AA'} = \frac{-200v_{BB'}}{R_1} + E \quad (b)$$

$$(a), (b) \Rightarrow v_{BB'} = -\frac{2}{3} E + \left( \frac{-200v_{BB'}}{R_1} + E \right) \Rightarrow v_{BB'} \left( 1 + \frac{200}{R_1} \right) = \frac{1}{3} E$$

$$\Rightarrow v_{BB'} = \frac{ER_1}{3R_1 + 600}$$

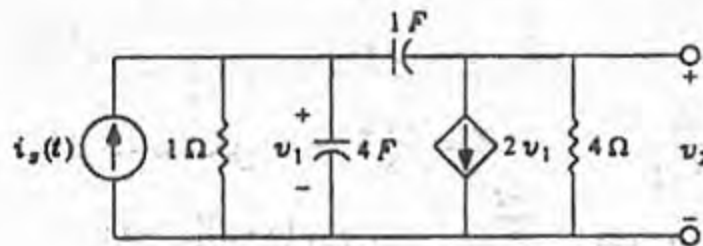
$$R_1 = 100 \times \frac{v_{BB'}}{v_{CC'}} = 100 \times \frac{\frac{ER_1}{3R_1 + 600}}{\frac{E}{30}} \Rightarrow R_1 + 200 = 1000$$

$$\Rightarrow [R_1 = 800 \Omega]$$

راه حل دوم:

چون  $v_{CC'} = \frac{E}{30}$  است پس جریان گذرنده از مقاومت  $100\Omega$  برابر  $I = \frac{E}{3000}$  است بنا به قضیه هم پاسخی جریان  $I$  در مقاومت  $R_1$  میان  $B$  و  $B'$  نیز همین مقدار است پس  $v_{BB'} = \frac{E}{3000} \times R_1$  می باشد با توجه به اینکه جریانی که از  $A$  به  $B$  می رود از  $B'$  به  $A'$  بر می گردد و مقادیر  $I$  و  $R$ ، در شاخه های  $AB$  و  $A'B'$  یکسان هستند پس  $v_{AB} = v_{A'B'}$  است با نوشتن KVL در حلقه بیرونی مدار اول داریم:

$$E = 100 \times \frac{2E}{3000} + \frac{E}{3} + \frac{E}{3000} \times R_1 + \frac{E}{3} \Rightarrow [R_1 = 800 \Omega]$$

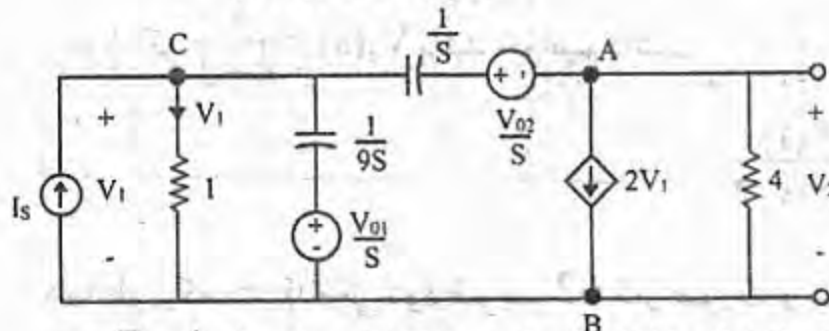


شکل (مسئله ۲۹-۱۶)

۲۹- در مدار شکل (مسئله ۱۶-۲۹) آیا می توان یک ورودی  $i_s(t)$  و شرایط اولیه مناسبی برای ولتاژ خازن ها چنان تعیین کنید که پاسخ کامل  $v_2(t)$  متحد با صفر باشد؟ در صورت مثبت بودن، یک جواب به دست آورید.

حل:

اگر ولتاژ اولیه خازن ها و  $i_s$  طوری باشد که  $V_2 = 0$  گردد از مقاومت ۴ اهمی جریانی عبور نمی کند



پتانسیل نقطه  $A$  و  $B$  برابر می گردد.  $V_{o1}$  و  $V_{o2}$  ولتاژ اولیه خازن ها نیز (چون اختلاف پتانسیل  $A$  و  $B$  در همه لحظات صفر می باشد) مساویند.  $(V_{o1} = V_{o2})(I)$



$$KCL (c) : I_s = V_1 + \left[ V_1 - \frac{V_{o1}}{s} \right] 4s + \left[ V_1 - \frac{V_{o2}}{s} \right] s \quad (II)$$

چون از مقاومت 4 اهمی جریانی عبور نمی‌کند بنابراین از KCL در نقطه A داریم:

$$2V_1 = s \left[ V_1 - \frac{V_{o2}}{s} \right] \rightarrow V_1 = \frac{V_{o2}}{s-2} \quad (III)$$

با جایگذاری (III) و (I) در رابطه (II) داریم:

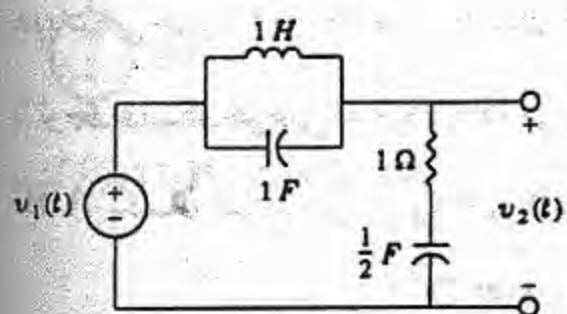
$$I_s = \frac{V_{o2}}{s-2} + \left[ \frac{V_{o2}}{s-2} - \frac{V_{o2}}{s} \right] 4s + \left[ \frac{V_{o2}}{s-2} - \frac{V_{o2}}{s} \right] s$$

$$I_s = V_{o2} \left( \frac{11}{s-2} \right) (*)$$

$$V_{o1} = V_{o2} = \frac{k}{11}$$

حال  $\frac{k}{11} = V_{o2}$  فرض می‌کنیم آنگاه

$$\xrightarrow{(*)} I_s = \frac{k}{11} \times \frac{11}{s-2} = \frac{k}{s-2} \quad \xrightarrow{L^{-1}} i_s(t) = k e^{2t}$$



۳۰- در مدار شکل (مسألة ۱۶-۳۰) نشان دهید که اگر

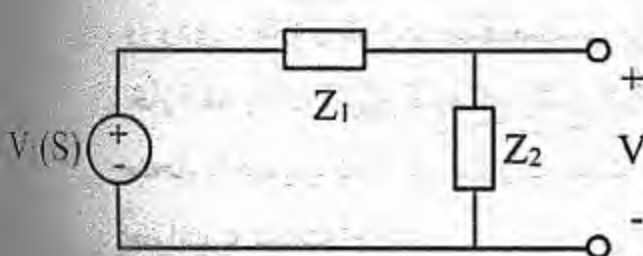
ورودی  $v_1(t)$  به صورت  $k e^{-2t}$  انتخاب شود، در پاسخ  $v_2(t)$

جمله‌ای به شکل  $e^{-2t}$  ظاهر نخواهد شد. به طریق مشابه

اگر ورودی  $v_1(t) = k \sin t$  انتخاب شود، در پاسخ

$v_2(t)$  جمله‌ای سینوسی با فرکانس 1 ظاهر نخواهد شد. علت این امر را توضیح دهید.

حل:



با توجه به شکل:  $Z_1 = \frac{s}{s^2+1}$ ,  $Z_2 = \frac{s+2}{s}$

$$V_2(s) = V_1(s) \frac{\frac{s+2}{s}}{\frac{s+2}{s} + \frac{s}{s^2+1}} = V_1(s) \frac{(s+2)(s^2+1)}{s^3+3s^2+s+2}$$

اکنون اگر  $V_1(s) = \frac{k}{s+2}$  باشد خواهیم داشت:

$$V_2(s) = \frac{k}{s^2+2} \times \frac{(s+2)(s^2+1)}{s^3+3s^2+s+2} = \frac{k(s^2+1)}{s^3+3s^2+s+2}$$

همانطوریکه مشاهده می‌شود ضریب  $s+2$  از صورت و مخرج حذف می‌شود و در نتیجه ضریب  $s+2$

در مخرج وجود نداشته بنابراین با عکس تبدیل لاپلاس گرفتن جمله‌ای به شکل  $e^{-2t}$  در  $V_2(t)$  ظاهر

نخواهد شد.

حال اگر  $V_1(s) = \frac{k}{s^2+1}$  باشد خواهیم داشت:

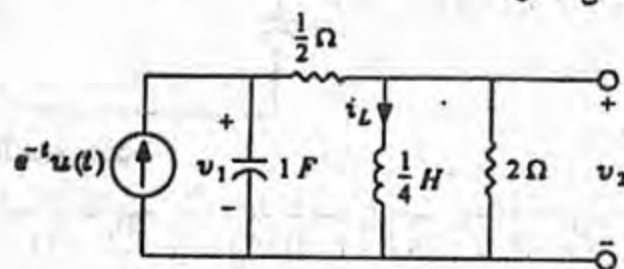
$$V_2(s) = \frac{k}{s^2+1} \times \frac{(s+2)(s^2+1)}{s^3+3s^2+s+2} = \frac{k(s+2)}{s^3+3s^2+s+2}$$

باز به همین ترتیب با عکس تبدیل لاپلاس گرفتن جمله‌ای سینوسی با فرکانس ۱ ظاهر نمی‌شود زیرا که جمله  $s^2+1$  در مخرج با  $s^2+1$  صورت حذف می‌شود.

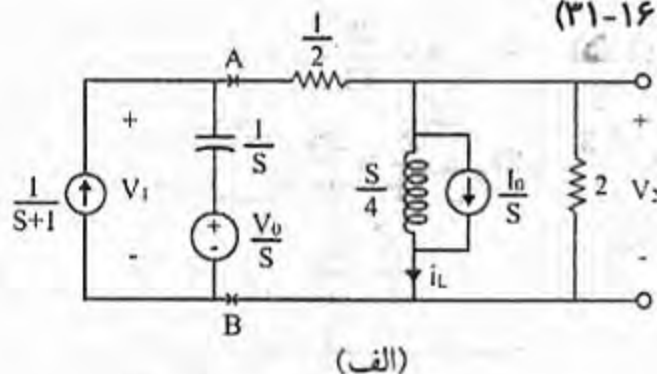
علت این امر این است که مطابق شکل امپدانس  $Z_2$  در فرکانس  $s=-2$  صفر می‌باشد بنابراین خروجی در این فرکانس صفر است و همچنین امپدانس  $Z_1$  در فرکانس  $s=\pm j$  بینهایت می‌باشد بنابراین جریان حلقه در این فرکانس صفر بوده و ولتاژ خروجی در این فرکانس صفر خواهد بود.

۳۱- برای مدار شکل (مسئله ۱۶-۳۱) شرایط اولیه  $v_1(0^-)$  و  $i_L(0^-)$  را چنان به دست آورید که هیچ نوسان سینوسی در خروجی  $v_2(t)$  حاصل نشود

حل:



شکل (مسئله ۱۶-۳۱)

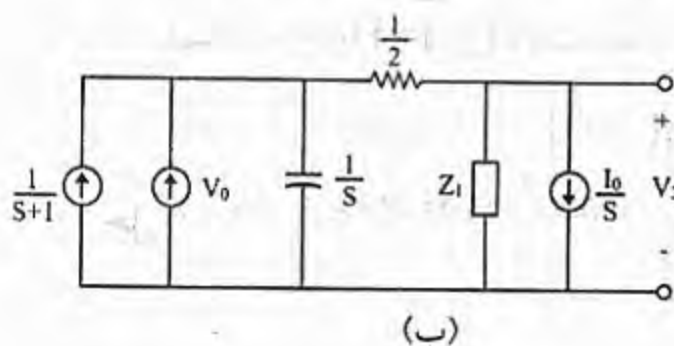


(الف)

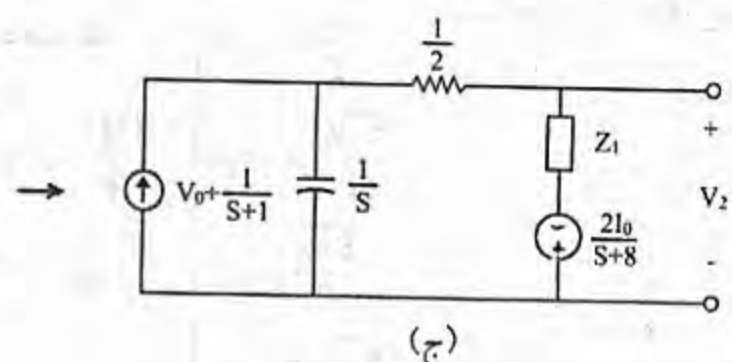
$V_0$  ولتاژ اولیه خازن و  $I$  جریان اولیه سلف را در حوزه لاپلاس بصورت منبع ولتاژ و منبع جریان مطابق شکل (الف) نشان می‌دهیم، معادل نرتن از دید  $A$  و  $B$  را محاسبه می‌کنیم.

$$Z_1 = 2 \parallel \frac{s}{4}$$

مطابق شکل (ب):



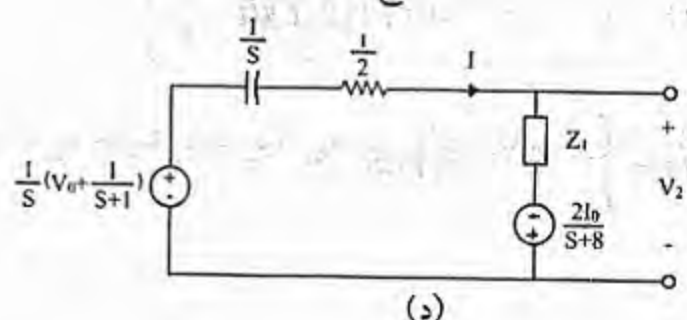
(ب)



(ج)

$$I = \frac{\left(\frac{1}{s+1} + V_0\right) \times \frac{1}{s} + \frac{2I_0}{s+8}}{\frac{1}{s} + \frac{1}{2} + \frac{2s}{s+8}} \quad (I)$$

$$V_2 = -\frac{2I_0}{s+8} + \frac{2s}{s+8} \times I \quad (II)$$



(د)

$$(I), (II) \rightarrow V_2 = -\frac{2I_0}{s+8} + \frac{2s}{s+8} \times \frac{(1+sV_0+V_0)(s+8)+2I_0s^2+2I_0}{\frac{5}{2}s^3+\frac{15}{2}s^2+13s+8}$$

$$V_2 = -\frac{2I_0}{s+8} + \frac{2s}{s+8} \times \frac{(V_0+2I_0)s^2+(1+9V_0+2I_0)+(8+8V_0)}{\left(\frac{1}{7}s+\frac{1}{7}\right)\left(\frac{35}{2}s^2+\frac{70}{2}s+56\right)}$$

حال برای آنکه در خروجی  $V_2$  نوسان سینوسی نداشته باشیم باید جملات با ریشه مختلط را از مخرج حذف می‌کنیم بنابراین جمله درجه 2 صورت را  $k$  برابر جمله درجه 2 مختلط مخرج قرار می‌دهیم بنابراین داریم:

آنگاه:

$$\begin{cases} V_0+2I_0=k \cdot \frac{35}{2} & (I) \end{cases}$$

$$\begin{cases} 1+9V_0+2I_0=k \cdot \frac{70}{2} & (II) \end{cases}$$

$$\begin{cases} 8+8V_0=k \cdot 56 & (III) \end{cases}$$

$$(II) \rightarrow 2I_0 = 35k - 1 - 9V_0 \xrightarrow{(I)} V_0 + (35k - 1 - 9V_0) = k \cdot \frac{35}{2} \quad (*)$$

$$(III) \rightarrow V_0 = 7k - 1 \xrightarrow{(*)} (7k - 1) + \frac{35}{2}k - 1 - 9(7k - 1) = 0 \rightarrow \left[ k = \frac{2}{11} \right]$$

$$(III) \rightarrow 8+8V_0 = \frac{2}{11} \times 56 \rightarrow \left[ V_0 = \frac{3}{11} \right] \xrightarrow{(I)} \frac{3}{11} + 2I_0 = \frac{2}{11} \times \frac{35}{2}$$

$$\rightarrow \left[ I_0 = \frac{16}{11} \right]$$

۳۲- اگر  $s(t)$  پاسخ پله مداری با تابع شبکه  $H(s)$  باشد و  $s_\alpha(t)$  پاسخ پله مداری با تابع شبکه  $H_\alpha(s) = H(s+\alpha)$  باشد، نشان دهید که:

$$s_\alpha(t) = e^{-\alpha t} s(t) + \alpha \int_0^t e^{-\alpha \tau} s(\tau) d\tau$$

حل:

$$s_\alpha(t) = \int_{-\infty}^{+\infty} e^{-\alpha \tau} h(\tau) u(t-\tau) d\tau$$

کانولوشن طرف اول را می‌نویسیم:

$$s_\alpha(t) = \int_0^t e^{-\alpha \tau} h(\tau) d\tau$$



از انتگرال جزء به جزء استفاده می‌کنیم:

$$\begin{cases} e^{-\alpha\tau} = V \\ h(\tau)d\tau = du \end{cases} \rightarrow \begin{cases} -\alpha e^{-\alpha\tau} d\tau = dv \\ \int_0^t h(\tau)d\tau = u \end{cases} \quad \int Vdu = uV - \int u dv$$

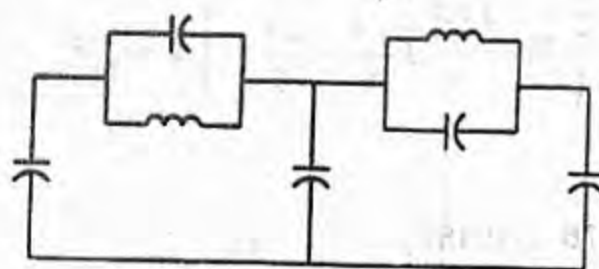
$$s_{\alpha}(t) = \int_0^t e^{-\alpha\tau} h(\tau) d\tau = e^{-\alpha t} \int_0^t h(\tau) d\tau - \int_0^t -\alpha e^{-\alpha\tau} \left( \int_0^{\tau} h(\tau') d\tau' \right) d\tau \quad (I)$$

$$s(t) = \int_{-\infty}^{+\infty} h(\tau) u(t-\tau) d\tau = \int_0^t h(\tau) d\tau$$

ولی از طرفی:

$$s_{\alpha}(t) = e^{-\alpha t} s(t) + \alpha \int_0^t e^{-\alpha\tau} s(\tau) d\tau$$

بنابراین در رابطه (I) با جایگذاری از فوق داریم:



۳۳-الف- فرکانس‌های طبیعی مدار نشان داده شده در

شکل (مسئله ۱۶-۳۳) را با هر روشی که

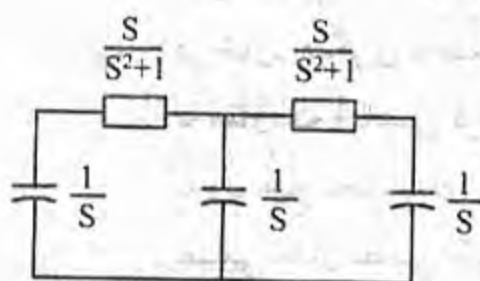
مناسب می‌دانید به دست آورید (همه مقادیر

عناصر برابر واحد هستند)

شکل (مسئله ۱۶-۳۳)

ب- اگر خازن وسطی به مقاومت یک اهمی تبدیل شود بار دیگر مساله را حل کنید.

حل:



الف) می‌توان شکل را بصورت مقابل ساده نمود.

$$Z = \begin{bmatrix} \frac{1}{s} + \frac{s}{s^2+1} + \frac{1}{s} & -\frac{1}{s} \\ -\frac{1}{s} & \frac{1}{s} + \frac{s}{s^2+1} + \frac{1}{s} \end{bmatrix}$$

ماتریس امپدانس عبارتست:

$$|Z| = 0 \rightarrow 8s^4 + 10s^2 + 3 = 0 \rightarrow \begin{cases} s^2 = -\frac{3}{4} \\ s^2 = -\frac{1}{2} \end{cases} \rightarrow \begin{cases} s_1 = j\frac{\sqrt{3}}{2} \\ s_2 = -j\frac{\sqrt{3}}{2} \\ s_3 = j\frac{\sqrt{2}}{2} \\ s_4 = -j\frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

$s_1, s_2, s_3, s_4$  فرکانسهای طبیعی غیر صفر شبکه می‌باشند و با توجه به شکل اصلی:

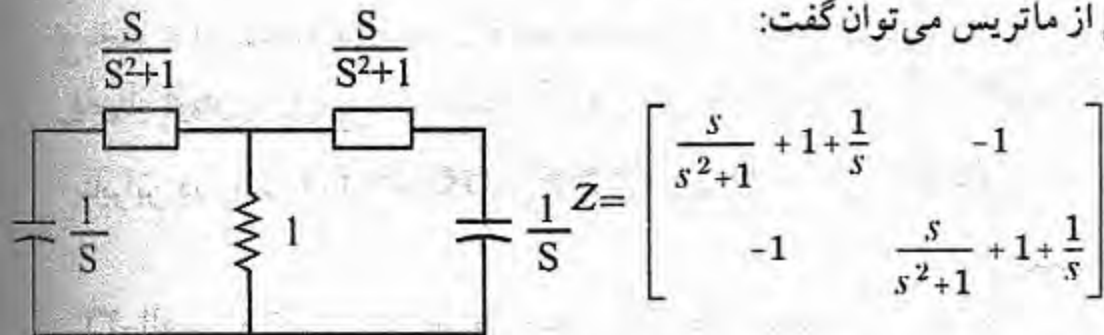


$$\left. \begin{array}{l} \text{تعداد عناصر ذخیره کننده انرژی} = 7 \\ \text{تعداد حلقه های خازنی} = 2 \\ \text{تعداد کات ست های سلفی} = 0 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{تعداد فرکانسهای طبیعی} = 7 - 2 - 0 = 5 \\ \text{تعداد کات ست های خازنی} = 1 \\ \text{تعداد حلقه های سلفی} = 0 \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} \text{تعداد فرکانسهای} = 5 - 1 = 4 \\ \text{طبیعی غیر صفر} \end{array}$$

بنابراین یک  $S_5 = 0$  نیز وجود دارد. زیرا که :

$$\text{تعداد فرکانسهای طبیعی غیر صفر} - \text{تعداد فرکانسهای طبیعی} = \text{تعداد فرکانسهای طبیعی صفر} \\ = 5 - 4 = 1$$

(ب) با توجه به شکل مقابل از ماتریس می توان گفت:



$$|Z| = 0 \rightarrow 4s^5 - 4s^4 + 6s^3 + 4s^2 + 2s + 1 = 0$$

$$s_{1,2} = 0.814 \pm 1.245j, \quad s_3 = -0.477, \quad s_{4,5} = -0.076 \pm j0.481$$

۳۴-الف - در مدار نشان داده در شکل (مسألة ۱۶-۳۴) تابع شبکه  $H(s) = \frac{V_o(s)}{V_{in}(s)}$  را تعیین و فرکانس

های طبیعی شبکه را به دست آورید.

ب - اگر خازن دیگری به مقدار  $2F$  را به طور موازی

با مقاومت  $4$  اهمی قرار دهیم آیا می توانید

بدون هیچ محاسبه ای راجع به فرکانس های

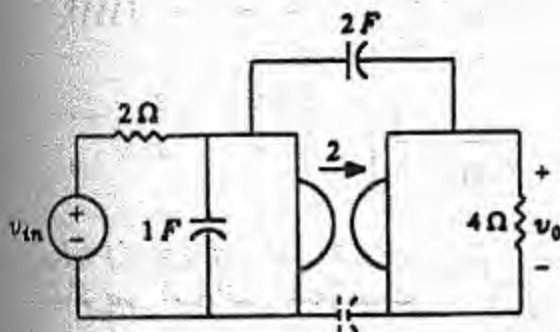
طبیعی مدار مطلبی بگویید؟ بار دیگر فرکانس

های طبیعی مدار را به دست آورید.

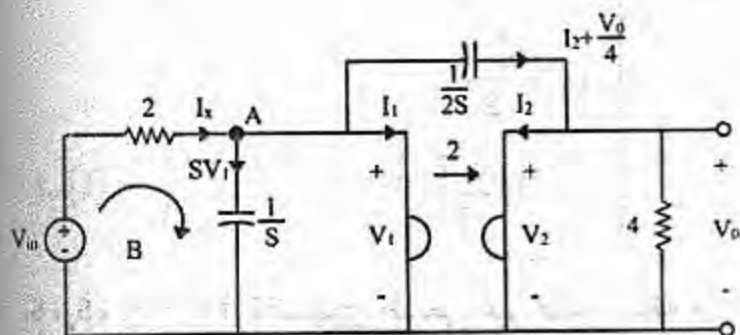
پ - اگر این خازن در محل مشخص شده با خط چین

قرار داده شود بار دیگر قسمت (الف) را پاسخ

دهید.



شکل (مسألة ۱۶-۳۴)



حل :

الف) مطابق شکل جریانهای شاخه ها را روی

آنها مشخص می نمایم :

$$\begin{bmatrix} V_1 \\ V_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 2 \\ -2 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I_1 \\ I_2 \end{bmatrix}$$

$$\begin{cases} V_1 = 2I_2 \\ V_0 = -2I_1 \end{cases} (*)$$

از رابطه فوق داریم:  $V_2 = V_0$

$$\begin{cases} KCL(A): I_x = sV_1 + I_1 + I_2 + \frac{V_0}{4} \\ KVL(B): V_{in} = 2I_x + V_1 \end{cases} \rightarrow V_{in} = 2 \left[ I_1 + I_2 + \frac{V_0}{4} + sV_1 \right] + V_1$$

$I_2$  و  $I_1$  را برحسب  $V_0$  و  $V_1$  از روابط (\*) جایگزین می‌کنیم:

$$V_{in} = 2 \left[ -\frac{V_0}{2} + \frac{V_1}{2} + \frac{V_0}{4} + sV_1 \right] + V_1 \quad (I)$$

$$V_1 - V_0 = \frac{1}{2s} \left[ I_2 + \frac{V_0}{4} \right] \quad \text{از KVL بین خازن 2F و ژیراتور داریم:}$$

$$\rightarrow V_1 = V_0 \frac{(8s+1)}{2(4s-1)} \rightarrow \quad \text{برحسب } V_0 \text{ را در رابطه (I) جایگزین می‌کنیم:}$$

$$V_{in} = -\frac{V_0}{2} + (2+2s) \left[ \frac{8s+1}{2(4s-1)} \right] V_0$$

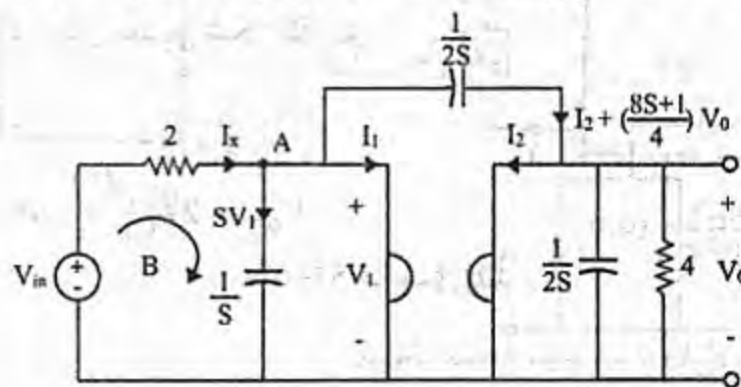
$$V_{in} = \frac{16s^2+14s+3}{2(4s-1)} V_0 \rightarrow \frac{V_0}{V_{in}} = \frac{2(4s-1)}{16s^2+14s+3}$$

$$16s^2+14s+3=0$$

فرکانسهای طبیعی عبارتند از:

$$s_1 = -\frac{1}{2}, \quad s_2 = -\frac{3}{8}$$

(ب) در این صورت یک حلقه خازنی تشکیل می‌شود و تعداد فرکانسهای طبیعی برابر تعداد عناصر ذخیره کننده انرژی منهای یک عدد حلقه خازنی موجود شده بنابراین تعداد فرکانسهای طبیعی  $2=3-1$  خواهد شد.



$$\begin{cases} V_1 = 2I_2 \\ V_0 = -2I_1 \end{cases} (*)$$

$$\left\{ \begin{array}{l} KCL (A) : I_x = sV_1 + I_1 + I_2 + \left( \frac{8s+1}{4} \right) V_0 \\ KVL (B) : V_{in} = 2I_x + V_1 \end{array} \right\} \rightarrow$$

$$V_{in} = 2 \left[ sV_1 + I_1 + I_2 + \left( \frac{8s+1}{4} \right) V_0 \right] + V_1$$

باز  $I_1$  و  $I_2$  را برحسب  $V_1$  و  $V_0$  از روابط (\*) جایگزین می‌کنیم:

$$V_{in} = 2 \left[ sV_1 - \frac{V_0}{2} + \frac{V_1}{2} + \frac{(8s+1)}{4} V_0 \right] + V_1 \quad (I)$$

باز از KVL بین خازن  $2F$  بالایی و ژیراتور داریم:

$$V_1 - V_0 = \frac{1}{2s} \left[ I_2 + \frac{8s+1}{4} V_0 \right] \rightarrow V_1 = \frac{16s+1}{2(4s-1)} V_0$$

$V_1$  برحسب  $V_0$  در رابطه (I) جایگزین می‌کنیم:

$$V_{in} = (2s+2) \frac{(16s+1)}{2(4s-1)} V_0 + \left( \frac{8s+1}{2} - 1 \right) V_0$$

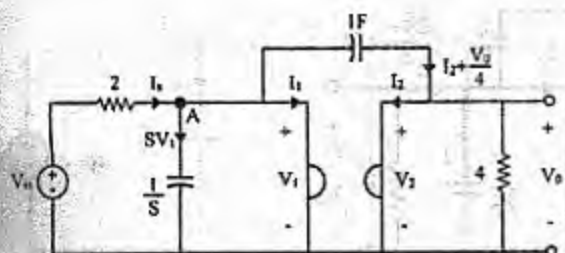
$$V_{in} = \frac{32s^2 + 11s + 1.5}{4s-1} V_0 \rightarrow \frac{V_0}{V_{in}} = \frac{4s-1}{32s^2 + 11s + 1.5}$$

$$32s^2 + 11s + 1.5 = 0$$

فرکانسهای طبیعی عبارتند از:

$$s_{1,2} = -\frac{11}{64} \pm j \frac{\sqrt{71}}{64}$$

پ- در این حالت خازن  $2F$  بالایی و  $2F$  پایینی با همدیگر سری می‌گردند و می‌توان معادل آنها به اندازه  $1F$  جایگزین نمود. حال مطابق شکل داریم:



$$\begin{aligned} V_1 &= 2I_2 \\ V_0 &= -2I_1 \end{aligned} \quad (*)$$

$$\left\{ \begin{array}{l} KCL (A) : I_x = sV_1 + I_1 + I_2 + \frac{V_0}{4} \\ KVL (B) : V_{in} = 2I_x + V_1 \end{array} \right\} \rightarrow V_{in} = 2 \left( I_1 + I_2 + \frac{V_0}{4} + sV_1 \right) + V_1$$

$I_2$  و  $I_1$  را برحسب  $V_1$  و  $V_0$  از روابط (\*) جایگزین می‌کنیم:

$$V_{in} = 2 \left( -\frac{V_0}{2} + \frac{V_1}{2} + \frac{V_0}{4} + sV_1 \right) + V_1 \quad (I)$$

از KVL بین خازن 1F و ژیراتور داریم:

$$V_1 - V_0 = \frac{1}{s} \left( I_2 + \frac{V_0}{4} \right)$$

$$V_1 = V_0 \left( \frac{4s+1}{2(2s-1)} \right)$$

$V_1$  را برحسب  $V_0$  در رابطه I جایگزین می‌کنیم:

$$V_{in} = -\frac{V_0}{2} + (2+2s) \left( \frac{4s+1}{2(2s-1)} \right) V_0$$

$$V_{in} = \frac{8s^2+8s+3}{2(2s-1)} V_0 \rightarrow \frac{V_0}{V_{in}} = \frac{2(2s-1)}{8s^2+8s+3}$$

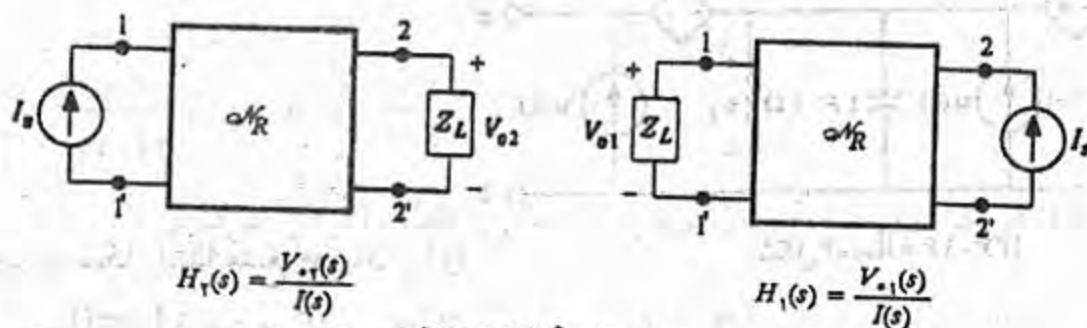
فرکانسهای طبیعی عبارتند از:

$$8s^2+8s+3=0 \quad s_{1,2} = -\frac{1}{2} \pm j\frac{\sqrt{8}}{8}$$

۳۵- دانشجویی برای یک مدار  $\mathcal{N}_R$  دو تابع شبکه به صورت زیر تعریف می‌کند:

الف- او ادعا می‌کند که  $H_1(s) = H_2(s)$ . ادعای او را ثابت یا نقض کنید.

ب- اگر ادعای او درست نباشد تحت چه شرایطی ادعای او می‌تواند درست باشد؟



شکل (مسألة ۱۶-۳۵)

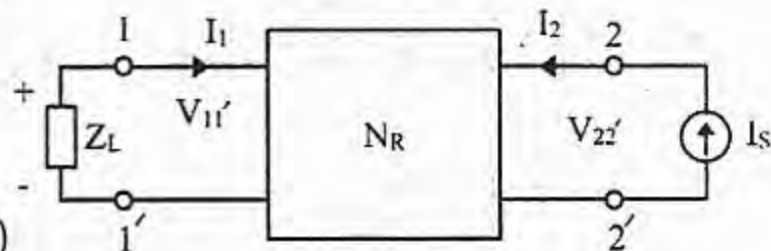
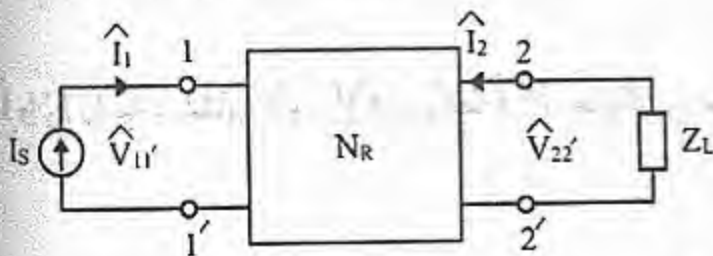
حل:

الف) برای اینکه  $H_2(s) = H_1(s)$  باشد باید داشته باشیم:



$$\frac{V_{01}(s)}{I(s)} = \frac{V_{01}(s)}{I(s)} \rightarrow V_{02}(s) = V_{01}(s)$$

حال بنا به قضیه تلگان داریم: (مطابق شکل)



$$\hat{V}_{11} I_1 + \hat{V}_{22} I_2 = V_{11} \hat{I}_1 + V_{22} \hat{I}_2$$

$$\hat{V}_{11} \left(-\frac{V_{11}'}{Z_L}\right) + \hat{V}_{22} I_s = V_{11} I_s + V_{22} \left(-\frac{V_{22}'}{Z_L}\right) (*)$$

حال اگر با توجه به رابطه (\*) باشد آنگاه  $\hat{V}_{22} \neq V_{11}$  خواهد بود و در نتیجه  $\frac{\hat{V}_{22}}{I_s} \neq \frac{\hat{V}_{11}}{I_s}$  خواهد بود بنابراین  $H_1(s) \neq H_2(s)$  خواهد بود.

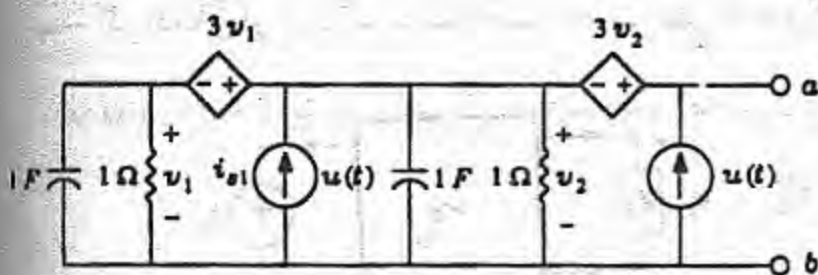
ب- این ادعا در حالتی صحیح است که آزمایش را با بار  $Z_L = \infty$  انجام دهد و یا اینکه

$\hat{V}_{22} V_{22}' = \hat{V}_{11} V_{11}'$  باشد آنگاه با توجه به رابطه (\*) داریم:

$$\hat{V}_{22} I_s = V_{11} I_s \rightarrow \frac{\hat{V}_{22}}{I_s} = \frac{V_{11}}{I_s} \rightarrow H_1(s) = H_2(s)$$

۳۶-الف- مدار معادل تونن در سرهای a و b مدار نشان داده شده در شکل (مسئله ۱۶-۳۶) را با به کارگیری جمع آثار تعیین کنید (حالت اولیه مدار صفر است).

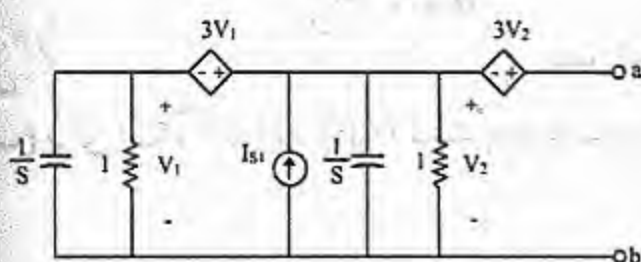
ب- به جای منبع جریان  $I_{s1}$  چه منبع ولتاژی در مدار فوق باید قرار گیرد تا مدار معادل تونن دیده شده در سرهای a و b تغییر نکند؟



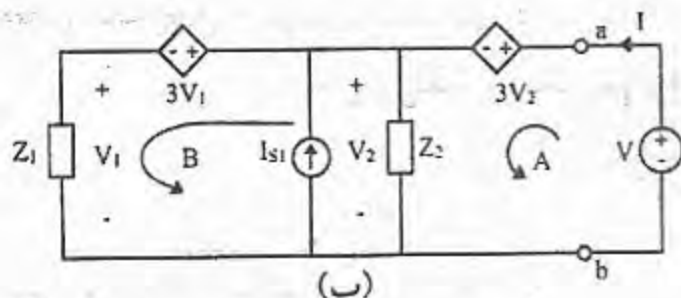
شکل (مسئله ۱۶-۳۶)

حل:

الف) با توجه به شکل ابتدا منبع جریان  $I_{s1}$  را در نظر می‌گیریم  $I_{s2} = 0$  فرض می‌کنیم، بعد از ساده نمودن مقاومت‌های موازی بنا به شکل (ب) خواهیم داشت:



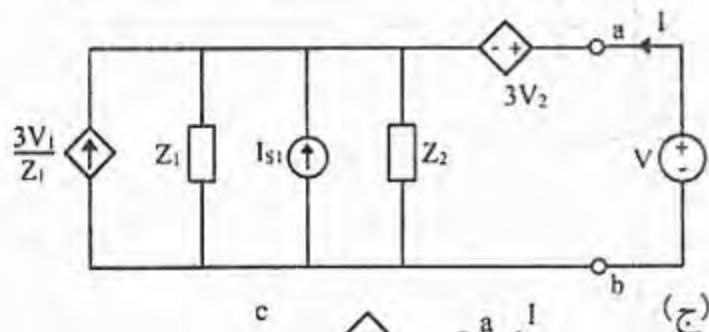
(الف)



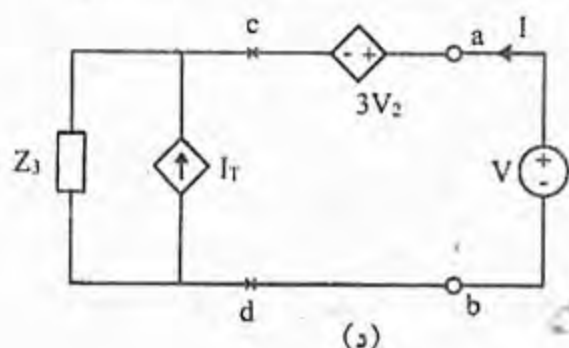
$$z_1 = 1 \parallel \frac{1}{s} = \frac{1}{s+1}$$

$$z_2 = 1 \parallel \frac{1}{s} = \frac{1}{s+1}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} KVL(A): V = 3V_2 + V_2 = 4V_2 \\ KVL(B): V_2 = 3V_1 + V_1 = 4V_1 \end{array} \right\} \rightarrow V = 16V_1 \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} V_1 = \frac{1}{16}V \\ V_2 = \frac{1}{4}V \end{array} \right. \quad (I)$$



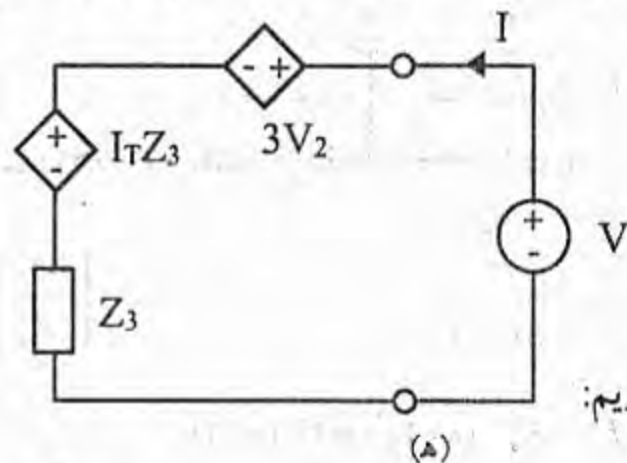
مطابق شکل (ج) امپدانس  $Z_1$  موازی  $Z_2$  می‌باشد و دو منبع جریان با همدیگر جمع میشوند و شکل (د) حاصل می‌شود.



$$Z_3 = Z_1 \parallel Z_2 = \frac{1}{2(s+1)} \quad (II)$$

$$I_T = \frac{3V_1}{Z_1} + I_{s1} = 3V_1(s+1) + I_{s1} \quad (III)$$

معادل تونن از دید دو سر c و d را پیدا می‌کنیم (شکل هـ)

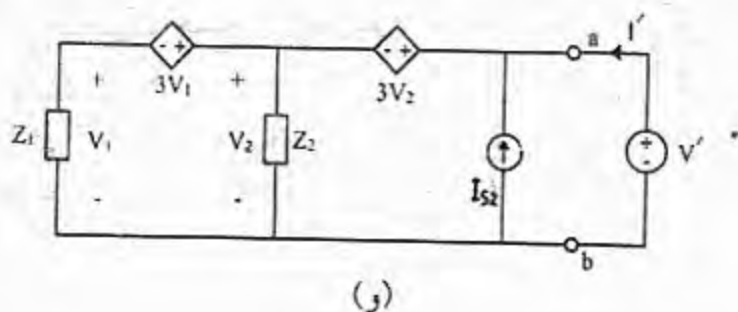


$$V = 3V_2 + Z_3 I_T + Z_3 I \quad (I), (II), (III)$$

$$V = 3 \times \frac{1}{4} V + \frac{1}{2(s+1)} \times \left( 3 \times \frac{V}{16} (s+1) + I_{s1} \right) + \frac{1}{2(s+1)} \times I$$

$$V = \frac{3.2 I_{s1}}{(s+1)} + \frac{3.2}{(s+1)} I \rightarrow E_{oc} = \frac{3.2}{s+1} I_{s1} \quad (a)$$

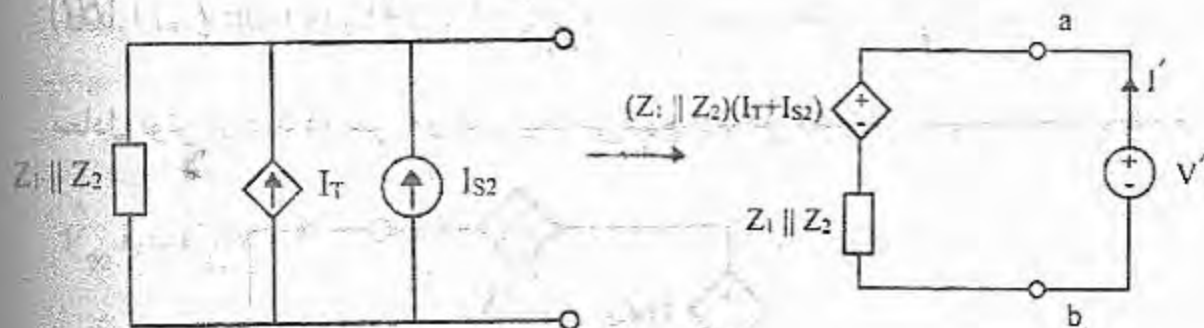
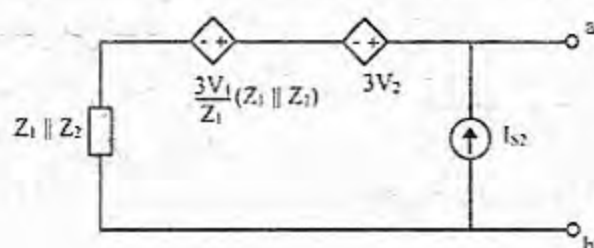
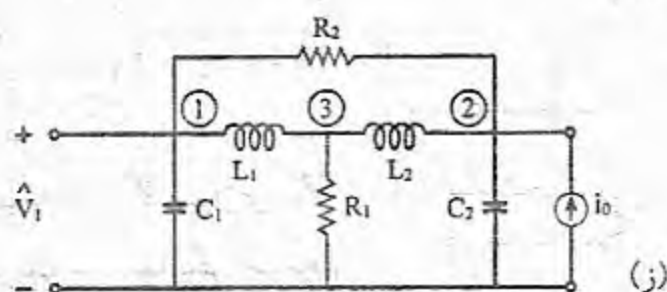
حال  $I_{s1} = 0$  فرض کرده و منبع جریان موجود در مدار را فقط  $I_{s2}$  فرض می‌کنیم:



مطابق شک (و) داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} V_2 = 3V_1 + V_1 = 4V_1 \\ V' = 3V_2 + V_2 = 4V_2 \end{array} \right\} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} V_1 = \frac{1}{16} V' \\ V_2 = \frac{1}{4} V' \end{array} \right.$$

اکنون با توجه به شکل‌های زیر داریم:



$$Z_1 \parallel Z_2 = \frac{1}{2(s+1)}, \quad I_T = \left[ \frac{3V_1}{Z_1} (Z_1 \parallel Z_2) + 3V_2 \right] \frac{1}{Z_1 \parallel Z_2}$$

$$\rightarrow I_T = 3V_1(s+1) + 6V_2(s+1) \rightarrow I_T = \frac{27}{16} (s+1)V'$$

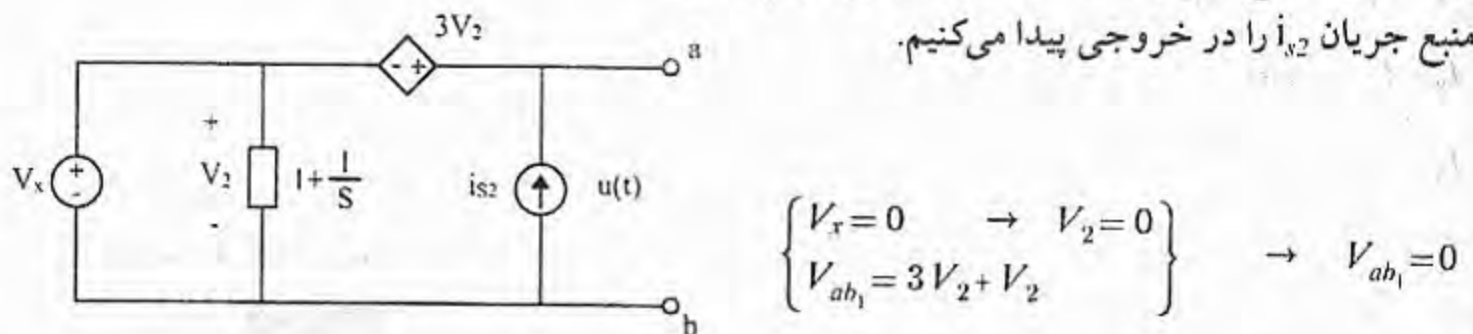
$$V' = \frac{1}{2(s+1)} \left[ \frac{27}{16} (s+1)V' + I_{s2} \right] + \frac{1}{2(s+1)} I'$$

$$V' = \frac{3.2}{s+1} I_{s2} + \frac{3.2}{s+1} I' \rightarrow E'_{oc} = \frac{3.2}{s+1} I_{s2} \quad (b)$$

بنابراین (a) و (b) و خاصیت جمع آثار داریم:

$$V_{th} = \frac{3.2}{s+1} (I_{s1} + I_{s2}), \quad Z_{th} = \frac{V}{I} \Big|_{I_{s1}=0} = \frac{3.2}{s+1}$$

ب) اگر به جای  $i_{s1}$  از منبع ولتاژ  $V_x$  استفاده نماییم، مطابق شکل چون منبع ولتاژ  $V_x$  بصورت موازی با قسمت چپ قرار می‌گیرد، می‌توان از قسمت چپ صرف نظر نمود و شکل زیر حاصل می‌شود. بنا به قضیه جمع آثار ابتدا  $V_x=0$  در نظر می‌گیریم و اثر منبع جریان  $i_{s2}$  را در خروجی پیدا می‌کنیم.



اکنون  $i_{s2}=0$  در نظر می‌گیریم و اثر  $V_x$  را محاسبه می‌کنیم:

$$\begin{cases} V_{ab2} = 4V_2 \\ V_2 = V_x \end{cases} \rightarrow V_{ab2} = 4V_x$$

$$V_{ab} = V_{ab1} + V_{ab2} = 0 + 4V_x = 4V_x$$

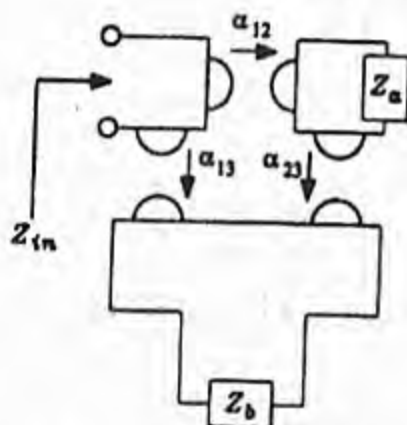
بنا به قضیه جمع آثار:

$$Z_{th} = 0, \quad E_{oc} = 4V_x$$

باتوجه به اینکه  $Z_{in}$  در این حالت صفر است بنابراین مدار معادل تونن در این حالت را نمی‌توان مساوی

با حالت قبل توسط فقط  $V_x$  تولید نمود.

۳۷- در مدار نشان داده در شکل (مسئله ۱۶-۳۷) امپدانس ورودی  $Z_{in}$  را حساب کنید.



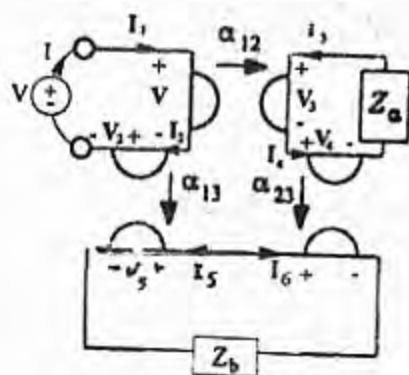
شکل (مسئله ۱۶-۳۷)

حل:

روابط بین سه ژیراتور مطابق شکل عبارتند از:

$$\begin{bmatrix} V_1 \\ V_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & \alpha_{12} \\ -\alpha_{12} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I_1 \\ I_3 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} V_1 = \alpha_{12} I_3 & (a) \\ V_3 = -\alpha_{12} I_1 & (b) \end{cases}$$

$$\begin{bmatrix} V_2 \\ V_5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & \alpha_{13} \\ \alpha_{13} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I_2 \\ I_5 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} V_2 = \alpha_{13} I_5 & (c) \\ V_5 = -\alpha_{13} I_2 & (d) \end{cases}$$





$$\begin{bmatrix} V_4 \\ V_6 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & \alpha_{23} \\ -\alpha_{23} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I_4 \\ I_6 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} V_4 = \alpha_{23} I_6 & (e) \\ V_6 = -\alpha_{23} I_4 & (f) \end{cases}$$

$$I_1 = I_2 = I \quad (g)$$

$$I_3 = I_4 \quad (h)$$

$$I_5 = -I_6 \quad (i)$$

$$I_3 = -\frac{V_3 + V_4}{Z_a} \quad (j)$$

$$I_6 = \frac{V_5 - V_6}{Z_b} \quad (k)$$

$$V = V_1 + V_2 \quad (L)$$

از روابط KVL داریم:

از رابطه اخیر سعی می‌کنیم  $V$  را فقط برحسب  $I$  پیدا کنیم در نتیجه  $Z_{in} = \frac{V}{I}$  خواهد شد.

$$V \stackrel{(L)}{=} V_1 + V_2 \stackrel{(a)}{\stackrel{(c)}}{=} \alpha_{12} I_3 + \alpha_{13} I_5 \stackrel{(i)}{=} \alpha_{12} I_3 - \alpha_{13} I_6 \quad (*)$$

$$\left\{ \begin{array}{ll} (b), (e), (j) \rightarrow I_3 = \frac{\alpha_{12} I_1 - \alpha_{23} I_6}{Z_a} & \stackrel{(g)}{\rightarrow} I_3 = \frac{\alpha_{12} I - \alpha_{23} I_6}{Z_a} \\ (f), (d), (k) \rightarrow I_6 = \frac{-\alpha_{13} I_2 + \alpha_{23} I_4}{Z_b} & \stackrel{(g), (h)}{\rightarrow} I_6 = \frac{-\alpha_{13} I + \alpha_{23} I_3}{Z_b} \end{array} \right\} \rightarrow$$

$$I_6 = \frac{-Z_a \alpha_{13} + \alpha_{23} \alpha_{12}}{Z_a Z_b + (\alpha_{23})^2} I, \quad I_3 = \frac{\alpha_{12} Z_b + \alpha_{23} \alpha_{13}}{Z_a Z_b + \alpha_{23}^2} I$$

با جایگذاری  $I_6$  و  $I_3$  در رابطه (\*) داریم:

$$V = \left[ \alpha_{12} \frac{\alpha_{12} Z_b + \alpha_{23} \alpha_{13}}{Z_a Z_b + \alpha_{23}^2} - \alpha_{13} \frac{-Z_a \alpha_{13} + \alpha_{23} \alpha_{12}}{Z_a Z_b + \alpha_{23}^2} \right] I$$

$$Z_{in} = \frac{V}{I} = \frac{\alpha_{12}^2 Z_b + \alpha_{13}^2 Z_a}{Z_a Z_b + \alpha_{23}^2}$$